

Vairāki Kuldīgas un Skrundas novada iedzīvotāji atgriezušies no darba ūdeļu audzētavās Dānijā, kur tās izkautas, kopš tajās atklāta cilvēkiem bīstama jaunā koronavīrusa mutācija.

→ 3. lpp.

Viedokļi: minimālā alga un uzņēmējdarbība.

→ 2. lpp.

→ 4. lpp.

Uzņēmumu Royal Key, Lexa ID un Šķērsts apvienība pašvaldības konkursā ieguvusi tiesības vienu gadu uz svētkiem izgreznot Kuldīgu.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,80 eiro

Nr. 95
(11 626)

Otrdiena, 2020. gada 1. decembris

Pārsvarā mācīsies klātienē

Stingrāki ierobežojumi izglītības iestādēs spēkā stājās vakar, 30. novembrī. Trīs mūsu novadu 1.–6. klases mācīsies lielākoties klātienē, izņemot Kuldīgas Centra vidusskolu un V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolu, kur 5. un 6. klašu audzēkņi mācīsies attālināti. Skolām, kas darbu turpina klātienē, jānodrošina 3 m² vienam cilvēkam, un skolotājiem stundu laikā un ārpus tā jālieto sejas maska.

MASKĀS VIEGLI NAV

Visos Kuldīgas novada pagastos, Kuldīgas 2. vidusskolā un Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, kā arī Skrundā un Alsungā 1.–6. klasei stundas noritēs klātienē, jo skolēnu skaits ir neliels un telpu izmērs – piemērots.

Ēdoles pamatskolas direktors Aigars Matevičs situāciju vērtē kā stabilu: „Pagaidām galā tiekam. Mums kabinetā ir apmēram 36 kvadrātmetri, bet vienā klasē – 12 vai 13 bērnu. Ja 13, tad jau jāsmejas, ka viens uz skolu nevar nākt. Nezinu, kā tiks galā lielās skolas. Ar maskām gan būs problemātiski. Man, ieejot veikalā, jau pēc pāris minūtēm kļūst smagi, no deguna tā vismaz jānoņem, lai ir gaiss. Skolotājam novadīt visas stundas ar masku būs grūti. Katrai materiāls ir citādāks: ar vienu elpot ir vieglāk, ar citu grūtāk. Ar vizieriem vēl var, bet tos vairs nedrīkst izmantot. Man nepatīk, ka no valdības absolūti nav konkrētības, visus lēmumus atliek un velk garumā. Varētu novadīt tos pieņemt atsevišķi.”

LĒMUMS PAMATOTS – VECĀKI VAR STRĀDĀT

Skrundas vidusskolas direktors Ainārs Zankovskis priecājas, ka darbs neapstājas un audzēkņi var nākt uz skolu: „Mums visi līdz 6. klasei mācīsies klātienē, tikai pamainīsim telpas atbilstoši skolēnu skaitam. Klases, kurās ir 17 vai 18 bērnu, jāieliek lielākās telpās. Mums svarīgi, lai visi ir te, tad arī vecākiem ikdienu nemainīsies. Skolotājiem ar maskām jāsamierinās. Visu dienu tajās staigāt un visu dienu runāt – tas tomēr ir citādi nekā dakterim, kurš runā krietni mazāk. Bet domāju, ka lēmumi ir ekonomiski pamatoti: ja visi pārietu uz attālinātajām mācībām, mazāko klašu bērnu vecāki nevarētu strādāt.”

Alsungas vidusskolas direktore Undīne Priedoliņa: „Mums klasēs kvadrātmetri ir pietiekami, tāpēc visi paliks savās telpās. Kuriozi, ka vienai klasei platība tomēr neatbilst, tāpēc šie skolēni gan telpu mainīs. Daži skolotāji maskās vai vairogos jau strādāja, maskas vairāk nēsājām gaitēnos. Tās skolā ir nodrošinātas, un tagad lietosim intensīvāk. Izaicinājums ir sports un mūzika. Mūzikā droši vien vairāk dziedās bērni, nevis skolotāja.”

Elisa Rudzīte, Alberta Dintera foto

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas klasēs bērnu ir daudz, tāpēc tās tiek dalītas grupās. Kā mācību telpa tiek izmantota arī aktu zāle.

Turpinājums → 4. lpp.

FOTOKONKURSS

SKAISTĀKAIS ADVENTES VAINAGS

Līdz 15. decembrim sūtiet savu Adventes vainagu fotogrāfijas e-pastā:

[redakcija@kurzemnieks.lv!](mailto:redakcija@kurzemnieks.lv)

Ievietosim Kurzemnieka feisbuka lapā un pašus skaistākos arī drukātajā avīzē. Īpašā vainaga autoram būs redakcijas balva – laikraksta e-avīzes abonements.

Kam piešķirta balva Ēdoles pagasta Gada cilvēks 2020? Pedagoģe **Aiga Ciekale**: „Skolotājam jābūt paraugam. Bērni no viņa mācās ne tikai priekšmetu, bet arī sadzīvošanu.”

Bet Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāja **Liene Mūrniece** balvu saņem par sabiedrisko darbošanos Ēdolē.

→ 5. lpp.

Mūsējie ārzmēs Covid-19 ēnā. Kāda situācija Vācijā, Anglijā un Japānā.

→ 6. lpp.

LEADER projekti – visdažādākie.

→ 7. lpp.

Piektdien, 4. decembrī:

- Vai tehnikumā tuvojas pārmaiņas?
- Sarunā Aina Laksberga.
- 5G: par un pret. Iespējas un bažas.
- Labdarības akcijas sākušās.
- Svecēs mājās – lai skaisti un veselīgi.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Ar lēno
valsi pret
Covid-19

Alberts Dinters

Kāda kolēģe, iesmejot par dažas ielas remontdarbiem, teica: „Viss notiek kā lēnajā valsī: viens solis uz priekšu, divi atpakaļ, viens uz priekšu, divi atpakaļ.” Ar to viņa bija domājusi, ka ir tādas vietas, kuras uzlabo, bet pēc tam atkal metas pārļabot.

Skatoties uz Covid-19 ierobežošanu, gribas teikt, ka arī tur lēni valsējam. Turpmāk katram skolēnam telpās jānodrošina 3 m², skolotājiem stundas jāvada ar sejas masku. Ja to nevarēs izdarīt, mācībām jānotiek attālināti.

„Bet tas, ka daži valdības ministri nesteidz savus lēmumus skaidrot, Latvijā jau ir ierasta lieta.”

Lēmums pamatīgi sašūpojis izglītības ministres Ilgas Šuplinskas krēslu. Kā to izpildīt? Kā nodrošināt bērniem klātienē mācības? Jautājumi, uz kuriem atbildes ar uztraukumu gaidīja visi Latvijas pedagogi un skolēnu vecāki. Visu cieņu – Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā zinību piļu vadītāji un skolotāji raduši iespēju to nodrošināt. Bet vai zināt, ko tas nozīmē skolas personālam? Pamatīgu slogu, kas nu uzvelts uz viņu pleciem, izdodot rīkojumu, bet publiski neskaidrojot, kā to izdarīt.

Jā, skolas izeju ir radušas, un tās klases, kurām šie kvadrātmetri uz vienu bērnu neiznāk, dalīs pa vairākām un mācīšanās iesaistīs palīgus. Vai ministrijā kāds ir parēķinājis, cik lielus papildu resursus tas prasīs? Kā skolotāji visu dienu jutīsies maskā? Kā tas ietekmēs mācību kvalitāti?

Neba velti šis lēmums sakaitināja Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību, kuras vadītāja Inga Vanaga to nosauca par lēmumu ar zināmu cinisma devu, par slēptu mēģinājumu panākt to, ka mācības notiek attālināti, un beigu beigās pieprasīja Šuplinskas demisiju.

Protams, nevar izslēgt, ka šāds lēmums ir vēlme nesašūpot ekonomiku, jo, ja visiem skolēniem jābūt mājās, vecākiem nāktos kavēt darbu, būtu jāizmaksā nāktos ieviestais slimības pabalsts utt. Arī par to ir daudz neatbildētu jautājumu. Piemēram, ja vecākiem darbs ir attālināti paveicams, bet bērna mājās palikšanas dēļ viņš to vairs nevar izdarīt labi, vai arī tad šis pabalsts pienāksies? Bet tas, ka daži valdības ministri nesteidz savus lēmumus skaidrot, Latvijā jau ir ierasta lieta. Neskaidrot un visu atbildību novelt uz citu pleciem.

KĀPĒC LASA KURZEMNIEKU

Interesējas par uzņēmējiem un ģimenēm

„Man patik uzzināt, kas manā pilsētā notiek,” saka Kuldīgas sporta skolotāja un volejbola trenere Ieva Nečiporuka, kura laikrakstu *Kurzemnieks* lasa kopš bērnu dienām.

Viņa uzsver, ka tas rada piederību savai pilsētai un ir svarīgi būt informētai par notikumiem, sasniegumiem: „Ar interesi lasu par jaunajiem uzņēmējiem, par ģimenēm, kas šeit pārcēlušās.”

Ieva vispirms apskatot pieteikumus, par ko laikrakstā būs stāstīts: „Sāku lasīt no pirmās un tad līdz pēdējai lapai. Lai gan beigas izpētu mazāk – līdzjūtības nelasu, vairāk ieskatos sludinājumos. Kopš sevi atceros, vecāki *Kurzemnieku* vienmēr abonēja, un tā arī es sāku lasīt.” Ikdienā Ieva laikrakstu pērk, bet lasa arī darbā – Kuldīgas novada sporta skolā, kur tas tiek abonēts.

TRĪS PAR VIENU

Valdība lēmusi, ka no 1. janvāra minimālā alga būs 500 eiro pirms nodokļu nomaksas. Šī ziņa iepriecina tos, kuri minimālo algu jau saņem, bet kā to uztver darba devēji? Kā tas ietekmēs uzņēmumus, darbinieku skaitu?

500 eiro minimālā alga – dāvana strādājošajiem vai apgrūtinājums uzņēmumiem?

MAIZE, IESPĒJAMS,
KĻŪS DĀRGĀKA

1. Lauris Stolbovs, SIA *Kuldīgas maizes ceptuve* izpilddirektors:

– Tas mūs ietekmēs, jo daļai darbinieku alga būs jāceļ, un uzņēmumam tas nozīmē lielākas izmaksas. Mēs regulāri skatāmies, ko dara konkurenti – vai ceļ produkcijas cenas. Ja konkurenti to darīs, arī mums nāksies. Ja runā par darbiniekiem, šis jautājums tiks skatīts tuvākajā nākotnē, bet domāju, ka darbinieku skaitu algas celšana neietekmēs. Mēs esam izveidojuši tādu sistēmu, ka slodze katram jau ir pietiekama, un papildu pienākumus kādam uzlikt nevar.

ALGA CEĻ IENĀKUMUS

2. Gatis Rozenfelds, Kuldīgas veikalā *Saldo* īpašnieks:

– Jo vairāk celsim algas, jo labāk būs! Es tā uzskatu. Protams, jāskatās, cik cilvēkam pēc nodokļu nomaksas paliks uz rokas, bet algas pacelšana ir apsveicama. Vai tas ietekmēs produktu cenu veikalā, es stipri šaubos, jo pēc iepriekšējā algas paceluma bija jūtams, ka cēlās arī apgrozījums, un tas izmaksu pieaugumu kompensēja. Acīmredzot tas notika tādēļ, ka cilvēkiem paaugstinājās pirktspēja. Mums skats uz nākotni ir pozitīvs. Ar darbiniekiem mūsu gadījumā matemātika ir vienkārša – jāskatās pēc rādītājiem un izpelņas: cik cilvēku ir gatavi par šādu algu strādāt un kādi ir tirdzniecības rādītāji.

„MUMS NEKAS NEMAINĪSIES”

3. Normunds Vitomskis, SIA *Rezerve* valdes priekšsēdis:

– Mūs tas īpaši neietekmēs, bet kopumā minimālās algas pacelšana ir apsveicama. Ir jāspēj celt algas un nomaksāt nodokļus, lai ekonomika būtu stipra. Visideālākais scenārijs būtu, ja mēs kādā rītā pamostos un nodokļus maksātu visi. Minimālās algas celšana ir veids, kā lēni, bet neatļaidīgi nodokļu sistēmu vest no strupeļa ārā.

Ar mūsu pakalpojumu cenām nekas nemainīsies. Viss atkarīgs no tā, cik daudzi darbinieki kādā uzņēmumā saņem tikai minimālo algu. Ja tādi ir lielākā daļa, tad, protams, uzņēmums izmaksu kāpumu izjutīs pamatīgi. Mūsu gadījumā visiem jābūt ar sertifikātiem, tamdēļ viņi jau saknē neatbilst vienīgi minimālās algas saņēmējiem. Ja uzņēmums raktu grāvjus un to darītu mazkvalificēts darbspēks, tad, visticamāk, pakalpojuma cena jūtami pieaugtu.

Alberts Dinters

MUMS ZVANA

Ko darīt, ja ielās ir tumsa?

Vairāki kuldīdznieki pagājušajā nedēļā interesējās, kāpēc apgaismojums nedeg teju visā Putnudārzā.

Citus zvanus *Kurzemnieks* saņēma par tumšiem laternu stabiem Jelgavas un Mālu ielā, kur arī pēc sazinašanās ar SIA *KCE*, kas apgaismojumu apkalpo, gaisma neparādījās teju nedēļu.

Uzņēmuma biroja administratore Guna Voitko skaidro: „Jelgavas ielas apgaismojums vēl atrodas būvobjektā būvniecības stadijā, tādēļ mums kā uzturētājiem tas nav vēl nodots. Cik man zināms, būvobjekta apgaismojuma sistēmā bija radies īssavienojums, tāpēc Putnudārzā tā atslēdzās. Mūsu darbinieks operatīvi devās bojājumu meklēt, un daļa apgaismojuma tika atjaunota. Tika

ziņots būvobjekta ģenerāluzņēmējam. Nākamajā dienā atrasts bojājums, kas īssavienojumu radīja, un apgaismojums atjaunots.” G.Voitko uzsver, ka bojājumi pilsētā tiek novērsti iespējami ātrā laikā. Ja ziņojums saņemts, tas tiek iereģistrēts, un saraksts nodots darbiniekam, kas vainu novērš. „Ja situācija ir sarežģītāka, piemēram, nav tikai jānomaina spuldze, bet ir bojāts kabelis, tad nepieciešams ilgāks laiks. Ja iedzīvotāji novēro, ka apgaismojums kaut kur nedeg, lūdzam informēt mūs no 8.00 līdz 17.00 pa tālr. 25444964, e-pastā: ieluapgaismojums@kce.lv, var rakstīt īsziņu vai sūtīt ziņu vietnē *WhatsApp*. Lūgums norādīt precīzi, kurš balsts nedeg,” aicina G.Voitko.

Inguna Spuleniece

Auto pie baznīcas – ar atļauju

Kuldīgā, Baznīcas ielā pie Sv. Katrīnas baznīcas, novietot automašīnas turpmāk varēs vienīgi ar pašvaldības atļaujām. Stāvvietā cilvēkiem ar invaliditāti tiek saglabāta.

Tā pēc draudzes lūguma nolemts domes transporta komisijas sēdē, un attiecīgu zīmi aizvadītājā nedēļā ierīkojuši *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*. Kuldīdznieki paspējuši paaugstināties, kāpēc jau tā pietrūkstošās stāvvietas vajadzēja mazināt. Transporta infrastruktūras inženieris Andris Megnis skaidro, ka komisija lūgumu atbalstījusi tāpēc, lai būtu piekļuve ceremonijām baznīcā – laulībām, kristībām, lai var piebraukt transports, kas pirms koncertiem ved aparatūru. Šī stāvvietā, īpaši tūrisma sezonā un brīvdienās, vienmēr ir aizņemta, jo automašīnas tur novieto gan iebraucēji, gan vietējie, kuriem piekļuve dievnamam nemaz nav vajadzīga. „Vecpilsētas apbūve ir diezgan blīva, stāvēšanas iespēju nav tik daudz, kā gribētos,” atzīst speciālists. „Tūrisma intensitāte aug, un vecpilsēta sen vairs nevar visu nodrošināt. Stāvlaukumu jautājums ir aktuāls visu laiku, un meklējam jaunas iespējas.” Atļaujas stāvēšanai pie Sv. Katrīnas baznīcas var saņemt domē.

Daina Tafelberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Atvērt sirdis un durvis bērniem bez ģimenes

Sandra Miķelsone-Slava, Kurzemes plānošanas reģiona projekta *Kurzeme visiem* vadītāja

Pieaugot alternatīvu ārpūšģimenes aprūpes formu pieejamībai, turpina samazināties to bērnu un jauniešu skaits, kuri Kurzemē dzīvo aprūpes centros jeb bērnumamos. Kā liecina plānošanas reģiona apkopotā informācija, kopš 2016. gada bērnumamu iemītņieku skaits mazinājies par 56% (no 146 līdz 82 bērniem šīgadā sākumā).

Pēc Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas datiem 2019. gada sākumā ārpūšģimenes aprūpi Kurzemē saņēmuši 973 bērni un jaunieši, savukārt alternatīvas ārpūšģimenes aprūpes formas nodrošinātas 868 bērniem: 203 atradās audžuģimēnēs un 665 pie aizbildņiem. No tiem audžuģimēnēs dzīvo 22 Kuldīgas, 14 Aizputes, trīs Alsungas un trīs Skrundas novada bērni, bet aizbildnībā ir 65 Kuldīgas, 49 Aizputes, viens Alsungas un 22 Skrundas novada bērni.

Bērni no vairākām Kurzemes pašvaldībām, kā Alsungas, Priekules, Durbes un citām, nav ievietoti nevienā bērnumamā, un viņi atrodas audžuģimēnē vai pie aizbildņa.

Šī tendence iepriecina, jo tā bērniem un jauniešiem sniegta iespēja saņemt daudz spēcīgāku pamatu dzīvei. Tas arī vieš cerību, ka mērķis – mazināt vietu skaitu bērnumamos – šķiet sasniedzams.

Lai pozitīvo tendenci saglabātu un nodrošinātu iespēju dzīvot ģimeniskai videi tuvākos apstākļos, ne tikai jāveicina audžuģimeņu un aizbildņu spējas un atbalsts viņiem, bet arī jāveido sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi: ģimeniskai videi pietuvināti pakalpojumi un jauniešu mājas.

Lai atbalstītu un motivētu potenciālos aizbildņus, adoptētājus un audžuģimenes un veicinātu bērnumamu iemītņieku nonākšanu ģimenēs, projektā *Kurzeme visiem* esam organizējuši dažādus pasākumus. Integrējošajās nometnēs palīdzējām savest kopā iespējamās aizbildņus, adoptētājus un audžuģimenes ar ārpūšģimenes aprūpē esošajiem bērniem un jauniešiem, sarunu vakaros visā Kurzemē izglītojam un iedrošinām vairāk nekā 130 nākamo aizbildņu, adoptētāju un audžuģimeņu, nodrošinājām individuālas psihologa, jurista un sociālā darbinieka konsultācijas.

Šis darbs noteikti ir turpināms. Atgādinu, ka joprojām atbalsts un konsultācijas gan pašreizējiem, gan topošajiem aizbildņiem, adoptētājiem un audžuģimēnēm pieejamas ārpūšģimeņu atbalsta centros visā Latvijā.

Kurzemes lielākajās pilsētās – Liepājā un Ventspilī – deinstitutionalizācijas (DI) procesā tiek veidoti ģimeniskai videi pietuvināti pakalpojumi un jauniešu māja, uz kuru tuvākajos gados pārcelsies 36 bērnumamos dzīvojoši. Viņiem būs iespēja ne tikai dzīvot pilnvērtīgāk kopā ar atbalsta personālu, bet arī labāk sagatavoties patstāvīgai dzīvei.

Tomēr visbūtiskākais ir sabiedrības – mūsu visu un ikviena – gatavība bez vecāku aprūpes palikušajiem atvērt sirdi vai pat savas mājas durvis. Var tapt jauna ēka, tomēr tieši mēs – līdzilvēki – varam palīdzēt to padarīt par istām mājām, bērnum un jauniešus pieņemot un atbalstot. Mūsu gatavība pašiem dot mājās var būt kādam mūža iespēja saņemt tieši viņam tik nepieciešamo atbalstu cerībai uz labāku dzīvi. Iedrošinot to, kurš vēlas kļūt par aizbildni, adoptētāju vai audžuģimeni, tieši mēs būsim tie, kuri ļaus kādam bērnam vai jauniešim atgūt iespēju uzticēties un pašauties, ieraugot citādāku pasauli.

Ja vēlaties uzzināt vairāk par DI un projektu *Kurzeme visiem*, sabiedrībā balstītiem sociāliem pakalpojumiem bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu vecākiem, aicinu apmeklēt vietni www.kurzemevisiem.lv.

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Visvairāk žēl par zaudēto peļņu

Vairāki Kuldīgas un Skrundas novada iedzīvotāji atgriezušies mājās no darba ūdeļu audzētavās Dānijā, jo tur tās masveidā izkautas, kopš tajās atklāta cilvēkiem bīstama jaunā koronavīrusa mutācija. Daudzi tomēr turpina strādāt, vai arī atgriezies liedz pandēmijas ierobežojumi.

PA DAŽĀDIEM CEĻIEM

Nav ziņu, cik mūsējo rudenī devās peļņā uz Dāniju, kur ir daudz kažokzvēru fermu un fabriku, jo aizbraucēji izmanto dažādus darba attiecību noslēgšanas veidus, vieni brauc individuāli, citi – kopā ar brigādēm. Daudziem jau gadiem bijuši līgumi uz sezonu.

Skrundeniece, kura palīdz formalitātes nokārtot, nevēlējas *Kurzemniekam* sniegt šādu informāciju, jo neesot tiesīga to darīt. Kāds puisis no Skrundas stāsta, ka mājās atgriezies tāpēc, ka fermā, kurā strādājis, zvēri likvidēti un darba vairs nav bijis. Šobrīd viņš atrodas pašizolācijā, kaut tests uzrādījis negatīvu rezultātu. Viņš saprotot, ka ne jau valdība šo situāciju radījusi, taču žēl, ka zaudēts darbs un cerētā peļņa.

SASLIMUŠO SKAITS NEPIEAUG

Skrundas novada domes priekšsēde Loreta Robežniece stāsta, ka peļņā uz Dāniju daudzi brauc jau sen, bet noteikti tie nav simti, kā pavidējis citur medijos, vismaz ne no tik mazas pašvaldības: „Neveidojam sarakstus, cik cilvēku devušies uz ārvalstīm, – to neviens likums nenosaka. Esam savējiem palīdzējuši, lai pirms aizbraukšanas viņi varētu nodot kovida testu. Ziņa par 200–300 aizbraukušajiem droši vien attiecas uz visu Kurzemi. Vairumam skrundenieku ir pastāvīgs darbs te, un peļņai ārzemēs viņi visbiežāk izmanto atvaļinājumu.

Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) karte par inficētajiem rāda, ka Skrundas novadā joprojām ir no viena līdz pieciem saslimušajiem. Tātad

nevajadzētu būt bažām, ka Dānijas strādnieki varētu saslimstības līmeni pie mums paaugstināt, un viņiem jāievēro pašizolācija vai karantīna.”

RŪPNĪCĀ NAV TIK BĪSTAMI

Sazvanījām skrundenieku, kurš situāciju izstāstīja, vēloties palikt anonīms. Viņš uz Dāniju brauc jau septīto gadu, jo sezonai ir ilgtermiņa līgums. Brauc kopā ar sievu, dēlu un auklīti, irē māju: „Bijām jau ceļa jūtīs, kad daņu valdība paziņoja, ka visas *minikas* jāiznīcina. Nezinājām, ko darīt, un tad pēkšņi pateica, ka pēc divām dienām tomēr jāizbrauc, jo tajā apvidū, kur strādājam mēs, karantīna nebija noteikta. Daži inficētie tomēr bija, taču citi varēja strādāt, ievērojot drošību. Katru nedēļu nodevām testus. Tad nāca tas uzliesmojums, un atkal bijām šokā, kas būs tālāk. Daļai testi bija negatīvi, daļai bez simptomiem – pozitīvi, tāpēc valdība nesaprasana, kas īsti notiek.

Manai dzīvesbiedrei bija pozitīvs, septiņas dienas viņa nosēdēja mājās, komplikāciju nebija, un varēja atgriezties darbā. Biju ar viņu visu laiku kopā, bet man – negatīvs. Manā darbavietā medicīniskā palīdzība nevienam nav bijusi vajadzīga. Mēs strādājam apstrādes rūpnīcā, nevis fermā, kur ir saskare ar dzīvām ūdelēm. Pie mums tos zvērnus atved jau sasaldētus, apstrādājam kažociņus, tādēļ nav vairs bīstami. Uz Ziemassvētkiem ir domāts braukt mājās, bet nevar zināt, kas atkal mainīsies.”

KĀ KURĀ APGABALĀ

Kuldīgas novada pašvaldībā ir ziņas, ka cilvēki no dažiem pagastiem pa vienam sāk atgriezties mājās. Dānijā vēl uzturas brigāde no Ēdoles. Stāsta kāds ēdolnieks: „Situācija atkarīga no reģiona. Vairākās fermās ziemējos dzīvniekus likvidēja, līdz ar to darba piedāvājumu vairs nebija un daudzi pat neaizbrauca. Uz citām vietām aizbraukt paspēja, bet

nebija skaidrs, kā būs turpmāk. Dānijas ekonomikai tas ir liels trieciens. Arī latviešiem mazinājušās būtiskas iespējas piepelnīties. Es dzīvoju un strādāju Dānijas vidienē, un mūs tas uzliesmojums vēl nav tik ļoti skāris. Tomēr arī šeit ir saslimušie vai kontaktpersonas, tāpēc mājās tagad vēl netiekam.”

LATVIJAS ŪDELES COVID-19 NAV SKĀRIS

Pastiprināta uzmanība pievērsta kažokzvēru fermām arī Latvijā. Kā *Kurzemniekam* stāsta Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) veterinārās uzraudzības departamenta direktore Kristīne Lamberga, Latvijā ir deviņas ūdeļu audzētavas, un dzīvnieki pašlaik ir tikai septiņās. PVD rīkojusi novietnēs ārpūškārtas pārbaudes, vērtējot gan dzīvnieku veselību, gan labturību un pievēršot uzmanību, vai tiem nav novērojamas kovida pazīmes. Ar novietņu vadītājiem pārrunāta strādājošo profilakse. „Svarīgi ir izprast, ka ūdeles ar Covid-19 var inficēties tikai no slimiem cilvēkiem vai arī no jau inficētiem dzīvniekiem,” skaidro K.Lamberga.

Latvijā stājies spēkā aizliegums no citām valstīm ievest dzīvās ūdeles vai neapstrādātas ādas. Vienīgais veids, kā pasargāt mūsu ūdeļu audzētavas, ir stingri ievērot piesardzību tiem, kuri tur strādā. PVD ir vienošanās ar SPKC: ja kādam kažokzvēru novietņu darbiniekam tiks konstatēts Covid-19, dienests par to tiks informēts.

Pārbaudēm pieslēdzies arī zinātniskais institūts *Bior*. Pirmo reizi Latvijā tiek pārbaudīti fermu notekūdeņi, lai konstatētu, vai dzīvniekiem nav bijusi saskare ar Covid-19 ierosinātāju. No divu fermu notekūdeņiem zinātnieki paraugus jau paņēmuši. Ja tiks konstatēts, ka dzīvniekus kādā novietnē infekcija ir skārusi, tās perēklis tiks operatīvi likvidēts.

Daina Tafelberga, Alberts Dinters

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kas jūs pašlaik iepriecina, kas sarūgtina?

Igors Sprūds, ceļstrādnieks:

– Iepriecina tas, ka darbs pagaidām ir, veselība laba, vēl, protams, bērni un mazbērni. Tuvojošies svētki ģimenē vienmēr norit klusi un mierīgi. Satrauc informācija, kas mums tiek pasniegta, tāpēc es izvairos skatīties televīziju un lasīt ziņas. Pārējais mani nesatrauc vispār.

Klāvs Šlakorcins, uzņēmējs:

– Priecājos, ka tuvojas Ziemassvētki, svētku sajūta ir klāt. Kā jau katru gadu būs forši, kad iedegs visas lampiņas, izgaismos dekorācijas. Es sevišķi neiespringstu, tāpēc nekas mani nesarūgtina.

Ainārs Pūpols, pensionārs:

– Laikapstākļi mani apmierina, jo ir labs un patīkams rudens. Rotājumi pilsētā pamazām rodas, un domāju, ka būs ļoti smuki. Arī tas atnes svētku sajūtu. Jādzīvo šodienai, nevis jālīdzinās pa mākoņiem un jāsapņo, tāpēc nemaz neesmu domājis, kas mani sarūgtina. Situācija jāpieņem tāda, kāda tā ir, un jāietiek tai pāri neatkarīgi no tā, vai apmierina vai neapmierina.

Aija Ozoliņa, pensionāre:

– Mani iepriecina Kungs Jēzus, jo viņš katru dienu ir blakus. Tas man ir liels atbalsts – es tam ticu un esmu tam nodevusies. Pa svētdienām gāju uz luterāņu baznīcu un draudzes pasākumiem, un man katru reizi acis mirdzēja no laimes, bet kādu gadu vairs neēju. Esmu pateicīga, ka Dievs mani uzrunāja un varu Viņam nodoties līdz pat šai dienai. Sarūgtina mūsu valdības rīcība, ka ar ierobežojumiem un sodiem tiek uzspiests tas, ko, iespējams, paši pat negribam. Bēdīgi, ka nav vairs brīvas izvēles.

Agunda Manguža, skolniece:

– Iepriecina ģimene, draugi, skolas biedri un mans draugs. Tā kopābūšana ir dikti jauka. Ļoti gaidu Ziemassvētkus – tie ir mani mīļākie uzreiz aiz Jāņiem, jo tie ir svētki, kad visa ģimene var būt kopā. Nepatīk ierobežojumi, jo kovida dēļ nevar satikties ar draugiem lielā pulkā un rīkot ballītes.

Ilvars Siliņš, pensionārs:

– Vienīgais, kas iepriecina, ir ģimene un būšana kopā – vairāk nekas. Neesmu apmierināts, ka valsts pilnīgi atklāti apzog tautu. Tas jau visu laiku tā ir bijis, ka stāsta vienu, bet aiz muguras bāž naudu sev kabatā. Vai tad es barikādēs stāvēju tāpēc, lai Latvija būtu šāda? Es domāju: ja būtu jāstāv tagad,

neviena tur nebūtu.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

Pilsētā ienāk svētku gaisotne

Piektdien Kuldīga jau ietērpta svētku rotā – ielās, pagalmos un parkos izgaismojušies dažādi dekori, bet svētdien Rāt-slaukumā un Pilsētas laukumā iedegtas Ziemassvētku egles. Lai ievērotu epidemioloģisko drošību un izvairītos no cilvēku pulcēšanās, svinīgs pasākums nav rīkots.

Uzņēmumu *Royal Key*, *Lexa ID* un *Šķērsts* apvienība martā uzvarēja pašvaldības konkursā par tiesībām vienu gadu pilsētu uz svētkiem izgreznot. Tās pārstāve Aiga Vaitkus stāsta, ka šogad centušies ienest vizuālojošu, filigrānu vieglumu un gaisīgumu. Tiek izmantoti gan iepriekšējo gadu, gan no jauna tapušie rotājumi gaišās krāsās un no vieglām konstrukcijām.

„Jaunās dekorācijas tapušas sadarbībā ar māksliniekiem: uzņēmuma *Saučuks* vadītāju Edgaru Saučuku, tēlnieci Anitu Indāri un mākslinieku Juri Purmali,” stāsta A. Vaitkus. „Aptuveni 16 metru augsto egli pilsēta saņēmusi dāvinājumā no *Latvijas Valsts mežiem*. Tās ierīkošanu organizēja viens no apvienības dalībniekiem Inguss Benhens ar komandu un iesaistītajiem savas jomas profesionāļiem: uzņēmumu *AM Forest* un Jāni Zerņevicu. Pilsētas laukumā otro gadu tiek izrotāta malā augošā sudrabegle. Abās eglēs izmantotas agrākās rotas, bet ir sagādātas arī jaunas – lāstekas. Tās izgatavoja uzņēmums *Saučuks*. Jauno egļu dekoru izmaksas ir 314 eiro bez PVN.”

Jolanta Hercenberga

Pie riepu maiņas – rindas

Sākot ar šodien, satiksmē drīkst piedalīties tikai tie spēkrati, kuriem ir ziemas riepas. To paredz Ceļu satiksmes noteikumi. Kā novēroja *Kurzemnieks*, vakar pie riepu maiņas servisiem bija manāms ievērojams auto pieplūdums.

Apzvanot sešus Kuldīgas servissus, kuri šo pakalpojumu piedāvā, noskaidrojās, ka rinda ir visos un var nākties

gaidīt pat vairākas dienas. 80% klientu esot apzinīgi – vasaras riepas pret ziemeļiem paredzētajām nomaina oktobra beigās vai novembrī. Vien 20% atpapas pēdējā mirklī vai arī brauc ar neatbilstošām, līdz saprot, ka tas var beigties gauži bēdīgi. Daudziem autovadītājiem spilgtā atmiņā esot pērn Kuldīgas novadā rīkoti Ceļu satiksmes drošības direkcijas reidi, kuros kopā ar Valsts policiju pārbaudīts liels skaits automašīnu un dažs labs braucējs iekūlies pamatīgās nepatīkšanās un sodos.

No 1. decembra līdz 1. martam visiem automobiļiem un autobusiem, kuru pilna masa nepārsniedz 3500 kg, jābūt ar ziemas riepiem. Savukārt riepas ar radzēm atļautas no 1. oktobra līdz 1. maijam. Vieglajiem auto minimālais protektora dziļums ir 4 mm, un uzmanība jāpievērš arī riepu vecumam.

Alberta Dintera teksts un foto

Kuldīgas novadā – jauna vēlēšanu komisija

Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada deputāti pirmajā videokonferencē par jaunā novada vēlēšanu komisijas priekšsēdi vienbalsīgi ievēlēja vienīgo kandidātu – līdzšinējo komisijas vadītāju Inesi Ozolu, kura vada domes administratīvo nodaļu.

Viņa pastāstīja, ka uz astoņām komisijas locekļu vietām pretendē 12 cilvēku no visiem trim novadiem. Astoņi esot šajā darbā ar pieredzi, bet četri strādājuši iecirkņos, tādēļ I. Ozola ieteica ievēlēt pieredzējušos. No astoņiem Alsungu pārstāv Laila Jankovska, līdzšinējā novada komisijas priekšsēde, bet Skrundu – komisijas sekretāre Eva Nudiena. Pārējie ir no Kuldīgas novada.

Tas īsti neapmierināja pievienojamo novadu deputātus, kuru lielākā daļa savā balsojumā iekļāva arī ārpus saraksta atstātos kandidātus, tomēr vairākums atbalstīja I. Ozolas nosauktos.

Par jaunās komisijas locekļiem ievēlēja L. Jankovsku (Alsunga), E. Nudienu (Skrunda), Gaidaru Smirnovu, Skaidrīti Jurevsku, Eduardu Dambergu, Guntu Laizāni, Inu Firsovu un Ilonu Ķesteri (visi no Kuldīgas).

Skrundas novada deputāts Valters Farnasts pirms savas izvēles ironiski pateica: „Paldies, ka mums atstājāt vismaz vienu vietu!”

Pirmās apvienojamo pašvaldību attālinātās kopsapulces beigās Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa priecējās, ka visiem izdevies saslēgties un izteikt viedokli.

Inguna Spulniece

Pārsvarā mācīsies klātienē

(Sākums 1. lpp.)

Stingrāki ierobežojumi izglītības iestādēs stājās spēkā vakar, 30. novembrī. Trīs mūsu novadu 1.–6. klases mācīsies lielākoties klātienē, izņemot Kuldīgas Centra vidusskolu un V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolu, kur 5. un 6. klašu audzēkņi to darīs attālināti.

LIELAS KLASĒS, MAZAS TELPAS

V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā klases ir lielas, tāpēc tās jādala grupās. Direktore Inese Astaševska saka: darīs visu, lai mazākie var turpināt nākt uz stundām: „Ir tādas skolas, kurās šis noteikums neko neietekmē, taču mums tas nozīmē pārkārtot visu. Mums ir lielas klases, katrai vairākas paralēlklases. Diemžēl esam spiesti piektos un sestos mācīt attālināti. Pašlaik ir runa par periodu līdz Ziemassvētkiem. Taču, ja šādi ierobežojumi turpināsies arī pēc tam, tad 5. un 6. klasei tomēr meklēsim iespēju daļēji mācīties klātienē. Mums prioritāri ir nodrošināt klātienē pašiem mazākajiem, jo tas iespaido arī vecāku dzīvi.

Skolotāji ar vairogiem jau bija sadraudzējušies, nu pāriesim uz maskām. Mums ir sagādātas medicīniskās, skolotājiem ir arī savas auduma maskas. Maziem bērniem ir īpaši svarīgi redzēt mīmiku, lasīt no lūpām – tagad to nevarēs. Atsalties tik ilgi maskās būs grūti. Nav

nevienas dienas, kad mēs necerētu, ka atsāksies ierastās mācības.”

Kuldīgas Centra vidusskolas direktore Brigita Freija cer, ka jaunie ierobežojumi nāks par labu. Arī te ir lielākas pārmaiņas: „1.–4. klases, daloties grupās, mācās klātienē. Mums palīdz skolotāju palīgi un atbalsta personāls. 5. un 6. klases mācās attālināti. Nedarbojas rotaļu grupa, un ir mainīts stundu laiks klātienē mācībām. Jāatzīst: ir iestājies nogurums, jo skolotāji strādā papildu slodzi. Cerams, ka šie ierobežojumi palīdzēs saslimstību mazināt. Paldies pašvaldībai, kas nodrošinājusi maskas. Ar tām ir grūti, taču jāstrādā, jo izvēles nav.”

Kuldīgas 2. vidusskolai pieejamas daudzas tukšas telpas, tāpēc klases var dalīt grupās un visi no 1. līdz 6. klasei mācības var turpināt klātienē. Direktore Guntra Buivida uzsver, ka svarīgi visiem strādāt kopā, un priecājas, ka izeja atrasta: „Mēs visu pārkārtojam, jo daudzas telpas ir tukšas. Lielākās klases tiek dalītas. Liels pluss ir pedagoga palīgi, un tas atrisina jautājumu, kas strādās ar otru klases grupu. Inese Astaševska atļāva izmantot jauniešu mājas telpu, kur mācīsies mūsu 3. a klase. Esam pateicīgi par pretimnākšanu. Audzinātāja Laura Čakle ir muzikāla un jau priecājas, ka tur ir pat skatuve. Bērni arī ir priecīgi. Mēs jau sen strādājam vizieros un maskās, tāpēc pedagogi zina, ka vislabākās

ir medicīniskās. Ja jānostrādā sešas stundas, pēc trim tās jāmaina, jo ir slapjas. Pašvaldība ļoti operatīvi iedalīja 700 masku – patīkami, ka par mums rūpējas.

Vissvarīgākais ir svaigs gaiss, un sporta stundā, kas notiek divām klasēm vienlaikus, viena ies laukā pastaigāties. Somijā, neskatoties uz laikapstākļiem, bērni iet laukā visos starpbrīžos, nevis daudzās pagiteņiem. Jāstiprina imunitāte.”

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā 1.–6. klases turpinās mācīties klātienē, un skolēniem un pedagogiem palīdzēs atbalsta personāls.

DALĪS PĀRTIKAS KARTES

Tie 5. un 6. klašu skolēni, kuri mācīsies mājās, saņems kartes pārtikas iegādei. Izmantojot e-klases portālu un citas saziņas iespējas, skolas aptaujās vecākus, kurā veikalā ģimene vēlēties tās izmantot. Ja ārkārtējā situācija tiks pagarināta arī pēc 6. decembra, tad papildu kartes pārtikai saņems arī 7.–12. klašu skolēni, kuri jau mācās attālināti.

Kuldīgas novada pašvaldība pārrunā skolēnu autobusu reisu laiku, lai skolās pēc mācībām nav jāuzkavējas. Pedagogiem un atbalsta personālam būs papildu medicīniskās sejas maskas. Līdz decembra beigām pārtraukta pel-dētmācība.

Elisa Rudzīte

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Pīles glābšana un bezpajumtnieks, kurš ieslēdzas tualetē

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

23. novembris. Nedēļu sākam, vērojot, kā cilvēki ievēro masku lietošanas noteikumus. Apskatītas desmit vietas, pārkāpumu nav. Zvana no ātrās palīdzības, ka Sūru un Dzirnauvu ielas krustojumā atrodas mums ļoti zināma persona alkohola reibumā. Aizbraucam, savācam, sākam lietvedību.

24. novembris. Otrdiena sākas ar pīles glābšanu. Putns atrodas Alekšupītē, un pleznas sapinušās makšķerauklā. Liekam lietā gumijas zābakus, brienam upītē, bet pīle mūs klāt nēlāiz. Tā kā spārni nav sapinušies, putns paceļas spārnos un, pārrāvis auklu, aizlido. Apskatām nesakoptu vietu blakus bērnu dārzam *Cīrulītis*. Vēlāk saimnieks atzvana, ka viss sakārtots. Zvans no sievietes: Liepājas ielas malā guļ vīrietis. Tas mums jau pazīstams, bez noteiktas dzīvesvietas, un ar viņu ir lielas problēmas. Ir vests uz patversmi Kabilē, bet tur viņam nepatīk, jo ir jāstrādā, un pēc pāris dienām viņš regulāri to pamet. Vīrietis sūdzas par sāpēm, izsaucam mediķus, viņu aizved uz apskati slimnīcā. Pēc stundas zvans – varam braukt pakaļ. Atvedam uz iecirkni, informējam sociālo dienestu, izrakstām protokolu. Ir pat bijis tā, ka šis vīrietis, pa dienu izlaists no izolatora, vakarā

nāk atpakaļ un uzstājīgi prasa no mums ēdienu. Kāda sieviete zvana, ka bērna tēvs draud izrēķināties. Iesakām vērsties Valsts policijā.

25. novembris. Aiz priedišu garāžām izmesti dokumenti un cita makulatūra. Savācam un noskaidrojam vainīgo. Izrādās, ka aiz tā stāv ģimenes strīds, tomēr vainīgais visu saņēma. To apstiprina arī garāžu kooperatīva vadītājs.

26. novembris. Šī diena izgaismo problēmas ar ceļa zīmēm Jelgavas ielā pretī 15. namam. Divi braucēji tur novietojuši auto, viņiem uzrakstīti protokoli, bet tie tiks atcelti, jo īsti nav skaidrs, vai zīme, kas tur neļauj auto atstāt, uzlikta pareizi. Zvans: gar Aizputes šosejas malu pie Upišķalna stumijas manāmi iereibis riteņbraucējs. Nogādājam netālajā dzīvesvietā.

27. novembris. Satraukts iedzīvotājs zvana, ka kādam namam Baznīcas ielā grūst kopā sienas un jumts. Informējam būvvaldi. Vakārā zvans no vīrieša, ka pie viņa jau otro dienu atrodas kāda meitene, kura neiet prom. Viņš prasa, lai meiteni aizvedam mājās. Izskaidrojam, ka šādiem pakalpojumiem paredzēti pasažieru pārvadājumu uzņēmumi. Ir piektdienas vakars, un, kā jau ierasts, ir tādi, kuri savā dzīvesvietā mūziku pagriež klusāk

tikai pēc sastapšanās aci pret aci ar mūsu darbiniekiem.

28. novembris. Izsaukums uz ģimenes konfliktu, kurā vīrietis, iespējams, esot piekāvīvis sievu. Aizbraucam. Jā, konflikts ir, bet dūru vicināšanās nav bijis. Dzintaru ielā izcēlies kautiņš starp diviem kaimiņiem. No cietušā pieņemam iesniegumu, ierosinām procesu.

29. novembris. Naktī zvana, ka kādā dzīvoklī icilgusi koronaballīte. Aizbraucam, bet tur klusums. Dienas vidū mums zvana, ka Aizputes ielas malā guļ vīrietis. Esam aizņemti ar citu aizrūto, lūdzam zvanīt Valsts policijai. Svētdien atkal satiekam bezpajumtnieku, kurš regulāri iet prom no *Zilā krusta* patversmes. Šoreiz pēc zvana no Valsts policijas, jo viņš ieslēdzies *Rimi* tualetē un nenāk laukā. Pēc nopietnas sarunas viņš durvis tomēr atver un tiek atkal nogādāts iecirknī.

To, vai apmeklētāji nēsā sejas maskas, kontrolējam katru dienu, apbraukājot teju visas publiskās vietas pilsētā. Septiņās dienās pārrunas bijušas tikai ar vienu cilvēku. Savukārt pie protokoliem par dažādiem pārkāpumiem tikuši septiņi autovadītāji, vairākiem izteikti brīdinājumi.

Pierakstīja Alberts Dinters

Jolanta Hercenberga, Lienes Mūrnieces un Aigas Ciekales arhīva foto

Pateicība par ieguldījumu

Kā ik gadu novembrī pirms valsts dzimšanas dienas par devumu Ēdoles pagasta dzīvē dažādās kategorijās tiek apbalvoti vietējie aktivisti – šogad deviņi cilvēki.

Pulcēšanās ierobežojumu dēļ svinīgais pasākums ir pārcelts uz 4. maija svētkiem, bet uz sarunu par to, kādas izjūtas rada atzinīgais vērtējums un kā šajā sarežģītajā laikā jūtas pedagogi, aicināju divas apbalvotās: Ēdoles pamatskolas skolotāju Aigu Ciekali un Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāju Lieni Mūrnieci.

Balva Ēdoles pagasta Gada cilvēks 2020 tiks pasniegta:

izglītībā – Aigai Ciekalei,
kultūrā – Lienei Mūrniecei un Airai Celmai,
savā amatā – Guntai Pileniecei,
uzņēmējdarbībā – Agnesei un Gatim Moldovāniem,
Gada jauniešiem ir Elīna Futraka,
Gada brīvprātīgais – Sonora Skosa un Aira Preisa.

Akcenti uz dzīves mākslu

„Man izvirzīšana bija liels pārsteigums, jo nejutos izdarījusi ko vairāk nekā mani kolēģi. Ikvienam skolotāja darbs ir nemītīga sadzīvošanas māksla, kas visu mūžu jāpilnveido,” saka Ēdoles pamatskolas pedagoģe Aiga Ciekale.

PATĪK KĀRTĪBA UN SISTĒMISKUMS

Par vizuālās mākslas skolotāju Ēdolē Aiga sākusi strādāt 1987. gadā pēc Liepājas lietišķās mākslas vidusskolas rokdarbu nodaļas beigšanas. Darbs patīcis, un pēc diviem gadiem neklātienē viņa sākusi mācības augstskolā un ieguvusi diplomu pedagogijā. Pašlaik A. Ciekale māca dizainu un tehnoloģijas un jau gadus 20 – arī informātiku.

„Savā būtībā esmu ļoti matemātiski domājošs cilvēks. Labo smadzeņu puslodi jeb māksliniecisko pusi esmu uztrenējusi ar darbu. Man patīk kārtība, sistēmiskums, man ir prioritātes. Ar skolēniem strādājot, ir svarīgi, lai mums visiem būtu skaidri zināmi un izprotami noteikumi un rāmji. Par to skolā daudz runājam. Ir svarīgi šo rāmi izveidot kopā un vienoties par sekām, kādas būs, ja norunu neievēros. Lai nav tā, ka skolotājs ir cilvēks, kurš soda. Nē, pašam

jāsaprot, ka ir noteikumi. Sabiedrība nevar pastāvēt bez tiem. Tā ir arī dzīves prasme, kas jāapgūst skolā, jo visu mūžu cilvēkam būs kādi noteikumi, kas būs jāievēro.”

NEJAUŠA IZVĒLE

Aigas dzimtā puse ir Laidi, viņas mamma Gunta Muceniece bijusi skolotāja Laidu pamatskolā. Bet pašai profesijas izvēle esot diezgan nejauša: „Tas nebija mērķtiecīgi. Īsti nezināju, ko gribu, iekļāvot tādā kā plūsmā. Skolotāja darbs likās pazīstams, interesants. Ja jau nepatīktu, tad es to nedarītu. Pāris reizi ir bijis tā, ka meklēju citu, tomēr kaut kā tas nav sanācis. Gandarījumu darbā izjūtu tad, kad bijušie skolēni pasaka: ar savām zināšanām un prasmēm viņi ir spējuši sasniegt, ko vēlas.”

SVARĪGI, KĀDS CILVĒKS ESI

„Ja uz skolotāja darbu dziļāk skatāmies, tad pēdējos desmit gadus šķiet, ka svarīgākais nav bērniem iemācīt konkrētas prasmes mācību priekšmetā,” secina Aiga. „Es arī bērniem saku: viens ir tavas zināšanas, otrs – kāds esi kā cilvēks. Vai tev ir vērtības. Vai cieni sevi un klasesbiedru. Vai cieni mani. Cilvēcīgums ir svarīgākais. Citreiz bērns jautā, kāpēc viņam tieši tas jāmācās, kāpēc viņam to vajag. Ir

reizes, kad varu piekrist. Ir saturā arī kas lieks. Bet tas neatceļ to, ka tev jāuzaug par labu cilvēku, jāiemācās uzklaust, izteikt viedokli, oponentēt. Es mēģinu vairāk akcentēt to.

Ir arī atgriezeniskā saite, un bērni ļoti daudz iemāca skolotājiem. Ar pēdējo audzināmo klasi to izjūtu īpaši. No katra varu kaut ko pārņemt un audzināt savā raksturā. Jāmācās savaldīt dusmas, būt laipnai arī tad, ja gribas pateikt skarbakā vārdu. Jāmācās atvainoties, ja esmu kļūdījusies kādā teicienā. Skolotāja darbs ir māksla nemītīgi sadzīvot. Man svarīgs arī kolēģu atbalstošais plecs, un to vienmēr izjūtu.”

MIERA OSTA IR MĀJAS

Skolā šis laiks esot grūts gan skolēniem, gan pedagogiem – brīžam jūtoties kā uz izdegšanas robežas. Vienlaikus jāstrādā attālināti un klātienē, jārada jaunas metodes, uzdevumi. Jāmotivē un jāuzmudrina bērni, kaut arī pašai nekāda rožainā situācija nešķiet.

Spēku Aiga smeļoties savā miera ostā – mājās. Viņai patīk būt kopā ar vīru Māri, meitu Kristu un mazdēliņu Renāru, izbaudīt ģimeniskumu, klusumu un mieru. Ziemas vakaros viņa labprāt ada.

Skolotājam jābūt paraugam. Bērni no viņa mācās ne tikai priekšmetu, bet arī sadzīvošanu,” uzskata Aiga Ciekale.

Patīk kultūra un matemātika

„Ēdoles kultūras dzīvē man ļoti patīk iesaistīties. Agrāk dzīvoju tik mazā vietā, jau ir pierasts – ja kaut kas jāpalīdz, tad uzticēto katrs arī izdara,” saka kuldīdzniece Liene Mūrniece, matemātikas skolotāja Kuldīgas Centra vidusskolā, kura balvu saņēma par darbošanos pagastā.

Uz Ēdoli Liene brauc nedēļas nogalēs pie vecākiem. Agrāk daudzus gadus dejojusi deju kolektīvā *Sprigulis*. Jānos vadījusi vainagu darbnīcu, dejojusi kopā ar deju kolektīvu Olu festivālā.

„BIJA LABS PIEMĒRS”

Pēc Ēdoles pamatskolas beigšanas viņa Kuldīgas Centra vidusskolā mācījies pati. Tālāk Latvijas

Universitātē studējusi par matemātikas skolotāju. „Jau vidusskolā zināju, kuru priekšmetu mācīšos tālāk. Laikam tāpēc, ka bija palaimējies ar manām matemātikas skolotājām: Ēdolē mācījās pie Daces Zomerovskas, Kuldīgā – pie Santas Lapiņas. Man bija labs šīs profesijas piemērs un vienmēr ir patīcis sadarboties ar cilvēkiem.”

„IZAUGĀM KOPĀ”

Pirms sešiem gadiem sākt darbu skolā bijis viegli. „Sāku ar 5. klasi, kas nu jau mācās vienpadsmitajā. Esmu augusi kopā ar viņiem. Gadu starpība mums neliela, un sadarbība izdodas. Skolēniem patīk, ja skolotājs ir gatavs darboties līdzī, pārgājienā ar viņiem arī

skriet, ja vajag. Pandēmijas laiks nav viegls nevienā skolā. Man ar dažām klasēm jāstrādā klātienē, ar citām – zūmā attālināti. Vakarā sākas vatsapa ēra – sazināmies ar skolēniem. Man nav grūti, bet saprotu, ka no tiem kolēģiem, kuriem tehnoloģijas ir svešākas, pašlaik tiek prasīts ārkārtīgi daudz. Liela slodze ir visiem.”

DVĪNUMĀSAS – SKOLOTĀJAS

Kad vēl varēja notikt ārpusklases nodarbības, Liene skolā vadījusi mūsdienu deju pulciņu. Interesanti, ka arī dvīņumāsa Lāsma ir skolotāja – strādā Kandavā un tāpat māca matemātiku. Vecākā māsa Arita strādā Pāvilstas pašvaldībā.

Liene Mūrniece ielīgošanā Ēdolē.

ĪSUMĀ

Egle iemirdzēsies

Ceturtdien, 3. decembrī, darbdienu beigās pie Ēdoles kultūras nama tiks iedegta Ziemassvētku egle. Pasākums, kurā cilvēki pulcētos, Covid-19 ierobežojumu dēļ netiks rīkots, bet pastaigas laikā varēs satikt Lielo rūķi, kuram nodot vēstuli Ziemassvētku vecītim. Varēs nogaršot rūķu cukurvati.

Paciņas saņems rūķu takā

19. decembrī dienas vidū Ziemassvētku vecīša sarūpēto saldumu paciņu mazie ēdolnieki varēs saņemt, katrs ar savu ģimeni pastaigājoties pa rūķu taku. Gadumijā virs Ēdoles uz mirdzēs tradicionālais salūts, bet vēlēt viens otram laimi un veselību iedzīvotāji aicināti attālināti.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Visur tagad ir sarežģīti

Daina Täfelberga

Kāda situācija ar Covid-19 ir citviet pasaulē, to lasām internetā, klausāmies, skatāmies citos medijos, bet varam arī pajautāt savu novadu cilvēkiem, kuri dzīvo un strādā dažādās valstīs.

Darbā izmaiņu nav, bet mājās netiek

IRITA TIMBARE, kādreizējā Skrudas kultūras nama mākslinieciskās daļas vadītāja, gadus sešus dzīvo Vācijā – pēdējos trīs Hanoverē, un tas ir daudz tuvāk Latvijai nekā iepriekš Bavārijas pusē. Viņai svarīgi bieži tikties ar ģimeni dzimtajā pusē: vecākiem, meitu, dēlu, mazbērniem. Diemžēl Covid-19 to šogad tikpat kā liedzis.

Kurzemnieks ar Iritu sarakstās feisbuka saziņas kanālā mesendžerā – tā viņai ērtāk, jo jautājumiem un atbildēm var izmantot no darba brīvos brīžus.

NEKAS NAV APSTĀJIES

Kopš pārceļšanās uz Hanoveri skrudniece strādā par aprūpētāju. Darba ziņā Covid-19 laiks viņas dzīvi nav ietekmējis: „Viss notiek pie senioriem – pie pacientiem jābrauc, uz veikalu jāiet, pārtika jāgādā. Tāpat jāsniedz cita palīdzība, kāda nu kuram vajadzīga. Strādājam cimdus un maskās – tas pašsaprotami. Vācieši paklausīgi izpilda visu, ko valdība un mediķi ieteikuši. To gan nevar teikt par citu tautību pārstāvjiem, piemēram, tiem, kuri iebraukuši no Turcijas. Ir dažādi, taču te kaimiņi visu rūpīgi uzmana. Es braucu ar mašīnu, tāpēc man nav saiknes ar tiem, kuri izmanto sabiedrisko transportu. Uz veikaliem gan jāiet, un tie ir cilvēku pilni, taču distance tiek korekti ievērota. Pat no vienas ģimenes katrs lieto savu iepirkšanās groziņu.”

NOGURST, JO ATŅEMTS IERASTAIS

Irita piebilst, ka Vācijas valdība sociālo darbinieku darbu pandēmijas laikā ir novērtējusi, izmaksājot prēmijas. Taču paši pacienti noguruši, jo ir atņemts ierastais:

Iritas Timbares arhīva foto

Skrudniece Irita Timbare pandēmijas dēļ no Vācijas vairs nevar bieži atbraukt mājās pie savējiem. Viņu visvairāk satrauktu tas, ja nedarbotos saziņas vietnes: vatsaps un feisbuku.

viņi netiek uz baseinu, nevar kafejnīcā paēst saldējumu, ir slēgts kino un citas vietas. Tas cilvēkus satrauc un izraisa stresu, secina Irita.

„Vācieši paklausīgi izpilda visu, ko valdība un mediķi ieteikuši. Pat no vienas ģimenes katrs lieto savu iepirkšanās groziņu.”

„Ar savējiem Latvijā es jau sešus gadus sazinos attālināti. Tāpēc mani visvairāk satrauktu tas, ja nedarbotos komunikācijas. Pavasarī, kad pēkšņi slēdza robežu, uztraukums bija ļoti liels. Tad viss kaut kā normalizējās, likās, ka atkal varēšu ar savējiem tikties, jo ļoti ilgojos. Jau nopirku biļetes lidojumam decembrī, bet to atcēla. Gaidīsim un turēsimies!”

Tādā kā pussolī

Kādreizējā kuldīdzniece INGA SPROĢE, savulaik šeit pazīstama kā didžejs, strādājusi Kurzemes Radio, bet nu jau ilgus gadus dzīvo ārzemēs. Vēl pirms Covid-19 izplatības Latvijā viņa nolēmusi pie sevis uz Ņūkāslas pilsētu Anglijā paņemt slimo mammu. Lidojums pavasarī sakritis ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu un reisus atcelšanu. Ar lieliem zaudējumiem abas galamērķi tomēr tikušas.

PĒDĒJĀ BRĪDĪ

„Grūti pateikt, vai tas būtu iespējams tagad. Pat iedomāties nevaru, kā mamma viena pati izdzīvotu šos mēnešus Kuldīgā,” sarunā vatsapā atzīst Inga. „Tas bija pēdējā brīdī. Zaudējām ļoti daudz naudas par biļetēm. Izpirktās samainīt nevarēja, par kaut cik normālu cenu nebija, mamma dienām dzīvot lidostā nedrīkstēja, un mani gaidīja darbs. Stress nenormāls – sakodām zobus un nopirkām dārgās biļetes, lai beidzot tiktu galā. Tagad mamma atkopusies, sākusi iedzīvoties. Lasa grāmatas, skatās Latvijas TV kanālus, sazvānās ar draugiem.”

JĀPRIECĀJAS, KA IR DARBS

Inga strādā par slimo ļažu aprūpētāju, bet ne ierastajā izpratnē. Viņi invalīdus vai vecčauldis tikai pieskata, pavada kopā laiku vai izved sabiedrībā. Ingas kliente jau vairākus gadus ir kāda paralizēta mākslas skolotāja. Nesen gan mainījies aģentūra, kas sniedz šo pakalpojumu, bet aprūpe nav mainījies arī pandēmijas laikā. „Nezinu – laikam jau tagad jāpriecājas, ka brīvu brīžu maz, atpūtai tikpat kā nepaliek. Daudzi visā pasaulē pandēmijas dēļ darbu zaudējuši. Aprūpētāji ir vajadzīgi, īpaši šajā laikā. Darbs ir sarež-

Ingas Sproģes arhīva foto

„Laikam jau jāpriecājas, ka brīvu brīžu ir maz. Daudzi visā pasaulē pandēmijas dēļ darbu zaudējuši.”

ģīts, bet ir arī valsts pretimnākšana.”

DĪVAINA ATMOSFĒRA

Anglijā cilvēki bijuši uzmanīgi jau pirmajā vilnī, novērojusi Inga. Maskas veikalos lieto, uz ielas arī gandrīz visi. Taču sabiedriskajā ēdināšanā tas sagādā raizes.

Inga pērn īstenojusi senlolu sapni un kopā ar draudzeni, latviešu meiteni, atvērusi nelielu kafejnīcu. Covid-19 ierobežojumi *iegriezuši*, tomēr meitenes cenšas darbību sabalansēt tā, lai vietu nezaudētu. Ir samazināts darba laiks, paplašināts ēdienu un dzērienu klāsts līdzņemšanai: „Jau no pirmā viņa strādājam tādā kā pussolī, bet negribam klientus pazaudēt. Un viņi to saprot – nāk un iepērkas. Diemžēl kafejnīcas filingu, ko tik ilgi centāmies radīt, līdzī nevar paņemt. Visapkārt tāda dīvaina atmosfēra – Ņūkāslas ielas tagad tik tukšas kā Kuldīgā. Vienīgi pa retam kādus studentus redz staigājam. Diezgan biedējoši.”

Tūristiem Japāna ir slēgta

„Japānā jūtamies labi, lai gan pašlaik cilvēks nekur nav pasargāts,” Kurzemniekam e-pastā raksta kuldīdzniece, tagad Latvijas vēstniecības Japānā vadītāja vietniece EGIJA EGLĪTE.

Egijas Eglītes arhīva foto

Kuldīdznieci, Latvijas vēstniecības Japānā vadītāja vietniece Egija Eglīte pandēmijas laikā uzmundrina japāņu apzinīgums.

Arī Uzlecošās saules zemē, kur jau agrāk cilvēki bijuši piesardzīgi, lietojuši maskas un centušies saslimšanas nepieļaut, ar jauno koronavīrusu inficēto skaits pēdējā laikā audzis.

SAGLABĀT MIERU

„Novembra otrajā pusē pāris dienās bija virs 1600 gadījumiem diennaktī, tomēr jāņem vērā, ka Japānā ir 126 miljoni iedzīvotāju,” raksta Egija. „Lai gan speciālisti runā par jaunu uzliesmojumu, situācija kopumā tiek kontrolēta un sabiedrība ir mierīga. Japāņiem ir ļoti būtiski saglabāt mieru un stabilitāti arī pārceļto Tokijas olimpisko un paralimpisko spēļu kontekstā. Tam noteikti palīdz robežu slēg-

šana – jau kopš pandēmijas sākuma Japāna robežu aizvēra un ļauj iebraukt tikai tiem ārvalstniekiem, kuri šeit uzturas pastāvīgi un kuriem te ir darbs vai studijas. Visiem obligāts ir Covid-19 tests pirms un pēc ierašanās, kā arī 14 dienu karantīna. Tūristiem Japāna ir slēgta.”

SEJAS MASKAS – BEZ DISKUSIJĀM

Egija norāda, ka Japānā cilvēki ir ļoti apzinīgi un tūri: valkā maskas, ievēro distanci, rūpīgi mazgā un dezinficē rokas. Sejas masku kultūra tur nav sveša – japāņi arī iepriekš tās lietojuši galvenokārt tāpēc, lai neapļūpinātu apkārtējos, ja paši jutās sasirguši, vai lai izvairītos no alerģijas (piemēram, ziedputekšņu). Kopš sākusies pandēmija, neviens bez maskas no mājas vairs neiziet. Tā tiek lietota pat skrienot un sportojot. Ja uz ielas kādam tās

nav, cilvēki noteikti neuzkrītoši noskatīšoties.

MĀJĀS PAT LABĀK

Kuldīdzniece stāsta: „Turamies savos sadzīves burbuļos. Mājās esmu ar vīru, darbā – ar kolēģiem. Brīvdienās ar vīru dodamies garākās pastaigās svaigā gaisā vai ar kolēģiem šad tad mēģinām izbraukt ārpus Tokijas. Sabiedrisko transportu neesmu lietojusi kopš pandēmijas sākuma, jo ieteikts no tā izvairīties. Cilvēki pārvietojas ar mašīnām, velosipēdiem, motocikliem, kājām. Neejam arī uz bāriem vai restorāniem, kur saspīstībā var inficēties. Pārsvārā pārtiku pērkam un ēdienu gatavojam mājās. Tā taču ir visgaršīgāk un šajos laikos arī daudz drošāk.”

PASĀKUMI IEROBEŽOTI

Arī liela daļa darba tikšanos no-

tiek ierobežotā skaitā, ar maskām un roku dezinficēšanu pirms ienākšanas telpā. Pie ieejas ar īpašu ierīci tiek mērīta ķermeņa temperatūra. Daudzi pasākumi ir atcelti, pārceļti uz vēlāku laiku vai uz virtuālo vidi. Pandēmija būšot sabiedrību iemācījusi darboties tiešsaistē – tā jau tiekot rīkotas lielas starptautiskas konferences. Arī vēstniecība nevar sarīkot iepriekš plānoto. Izpalikusi ikgadējā pieņemšana Latvijas svētkos, tās vietā bijusi tikšanās ar tautiešiem Japānā, kuru tur nav daudz. Tāpat saņemti jauki video apsveikumi interneta vietnēs: sveiciens no japāņu grupiņas, kas mācās latviešu valodu, Latvijas himna, ko videoierakstā dzied japāņu koris *Gaisma*, pārsteigums no koklētājas Akiko Mizoguchi un jau pazīstamā, latviski dziedošā mūziķa Masaki Nakagavas.

Iespēja uzņēmējdarbības attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Biedrība Darīsim paši! ir atvērusi atklāta konkursa uzņēmējdarbības projektu pieņemšanas 9. kārtu (programmā LEADER), kurā var pieteikties pamatlīdzekļu iegādei, lai radītu jaunas preces un pakalpojumus vai tos attīstītu.

Jautājumus par projekta ideju, sagatavošanu un iesniegšanu var uzdot biedrībā *Darīsim paši!* pa tālr. 29463295 vai e-pastā: darisim.pasi@gmail.com. Ir arī konsultācijas platformā Zoom.

VAR IESNIEGT

Projektus varēs iesniegt no 2021. gada 1. janvāra līdz 1. februārim Lauku atbalsta dienesta (LAD) elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS), kurā biedrība mēneša laikā pēc iesniegšanas termiņa beigām tos izvērtēs, pamatojoties vērtēšanas kritērijos.

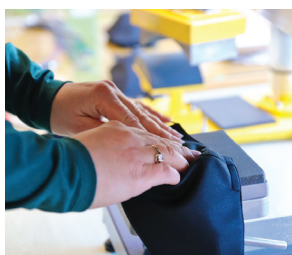
LAI PROJEKTU SAGATAVOTU VEIKSMĪGI:

- vajag iepazīties ar dokumentāciju biedrības mājaslapā www.darisimpasi.lv sadaļā *Plānošanas periods 2014.–2020. – IX kārtā*;
- jāporeģistrējas LAD EPS, jo projekti iesniedzami tikai šādi. Pieteikumi atrodami sadaļā *LEADER pieteikumi*;
- jāiepazīstas ar biedrības izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem;
- jārada uzņēmuma biznesa plāns, jāpamato preces vai pakalpojuma dzīvotspēja;
- balstoties uzņēmuma finanšu plūsmā un MK noteikumos, jāaprēķina sasniedzamie rādītāji – apgrozījums un/vai jaunu darba vietu radīšana. Svarīgi ir projekta naudas plūsmu saplānot, jo sākotnēji tas jāfinansē pašam – priekšfinansējums netiek izsniegts;
- jārīko cenu aptauja (vismaz divi piedāvājumi) katram pamatlīdzeklim, kuram iepirkuma cena lielāka par 700 eiro;
- telpām, kurās notiks plānotā uzņēmējdarbība, jābūt īpašumā vai nomā vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesniegšanas dienas. Biedrības *Darīsim paši!* administratīvā vadītāja Ieva Birbele skaidro: „Vēlamies potenciālos projektu iesniedzējus iedrošināt no LEADER konkursa nebaidīties. Varbūt sākumā aizpildīt pieteikumu un sagatavot citus dokumentus liekas sarežģīti, bet, ja ir skaidra biznesa ideja, procesi un finansēšanas iespējas, kā arī esat pārliecināti, ka spēsiet ar apsolīto apgrozījumu strādāt vismaz piecus gadus no projekta realizācijas, neredzāt citus iemeslus, lai nepretendētu uz Eiropas Savienības atbalstu. Jāatgādina, ka pieteikumam vispirms jāatbilst biedrības *Darīsim paši!* vērtēšanas kritērijiem, par ko tiek piešķirti punkti. Tie projekti, kas saņem visvairāk un kam pietiek kopējā izsludinātā finansējuma, tiek nodoti vērtēšanai tālāk Lauku atbalsta dienestā.”

VISBIEŽĀK PIELAUTĀS KĻŪDAS:

- pretendents nesniedz konkrētu atbildi uz biedrības vērtēšanas kritēriju jautājumiem. Nav skaidri pamatota projekta ideja un dzīvotspēja, nav bijusi tirgus izpēte, risku izvērtējums, nav spēts pamatot galveno mērķauditoriju;
- nomas līgumos nav paredzēts MK noteikumiem atbilstošs nomas termiņš;
- naudas plūsmas aizpildīta tikai par projekta aktivitātēm, bet netiek atspoguļota visa saimnieciskā darbība;
- naudas plūsmā atsevišķās tabulās rādītāji atšķiras;
- tiek plānoti pārāk īsi īstenošanas termiņi;
- cenu aptaujā nav atspoguļoti visi tehniskās specifikācijas rādītāji, un piedāvājumi nav salīdzināmi un derīgi, nav iespējams pārliecināties par cenas pamatotību.

Termoprese – pieprasīts pakalpojums

SIA Dekors RD iegādājies lielformāta printeri un termopresi, tā nodrošinot jaunus pakalpojumus.

„Mums kļuva par šauru, tāpēc noīrējām papildu telpu un darbā pieņemām vēl vienu darbinieku, kaut projektā

tas nebija plānots,” saka valdes priekšsēde Anda Gutlande. „Ar jauno termopresi spējam piedāvāt plašu pakalpojumu klāstu, piemēram, apdrukāt sejas maskas, kas tagad ir ļoti pieprasītas, arī T-krekus, jakas, džemperus, cepures, dvieļus, auduma maisiņus un citus tekstila izstrādājumus.” A. Gutlandei projektu īstenošanā ir pozitīva pieredze: „Esam realizējuši divus. Arī pēc pirmā uzņēmumam piepildījās viens darbinieks. Realizējot projektā solīto apgrozījuma palielinājumu, nevarējām piedalīties jauna projekta rakstīšanā. Dabūjam iepūst vaigos un kredītā iegādāties jaunu iekārtu – giljotīnu. Bet gaidu nākamo plānošanas periodu, jo mums ir jauna iecere citam projektam.”

Top sidrs ar īpašām garšām

Realizējot projektu *Kabiles muižas kungu mājas pagraba pārbūve par vīna darītavu*, sāka sidru un bērnu dzirkstošo dzērienu ražošanu.

„Galvenais produkts ir sidrs – dzirkstošs dzēriens no dabīgiem augļiem un ogām. Pamatā ir āboli, bet esam darbību paplašinājuši un strādājam arī ar bumbieriem, upenēm, rabarberiem, cidonijām un vīnogām. Mūsu sapnis ir vīnogu dārzs,” saka Agate Eniņa, viena no SIA *Kabiles muižas vīna darītava* īpašniecēm.

Kuldīgas labumiem – iekārtots veikals

„Kooperatīvā ir 34 biedri, un mūsu uzdevums – pārdot to, ko tie saražojuši,” saka *Kuldīgas labumu* valdes priekšsēde Gunita Šternberga.

Realizētie projekti palīdz kooperatīvam darboties veiksmīgi. „Ieguvums ir ļoti nozīmīgs. Mums pašiem nav tādas naudas, lai par 100% iepirktu iekārtas, bet ar projekta palīdzību izdevās iekārtot veikalu,” saka G.Šternberga.

Realizēti ir divi projekti. Pirmais – *Jaunu un esošu produktu, pakalpojumu radīšana un attīstīšana LPKS „Kuldīgas labumi”*. Tā mērķis ir veicināt mājažotā-

ju un mazo ražotāju produkcijas noietu, pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem, iekārtot tirdzniecības vietu ar PVD prasībām atbilstošu veikala inventāru. Otrais projekts ir *Iekārtu un aprīkojuma iegāde LPKS „Kuldīgas labumi” tirdzniecības paplašināšanai un pilnveidošanai*. Tas tapis tādēļ, lai efektīvi realizētu biedru saražoto. Svarīgi arī rīkot informatīvi izglītojošus pasākumus un piedalīties dažāda mēroga izstādēs.

Telpas pasākumiem

Realizējot projektu, viesu nams *Province* sācis izmīnāt viesus, rīkot konferences un seminārus.

„Varam piedāvāt naktsmītnes – izgulēt līdz 14 cilvēkiem, ir arī velosipēdu noma. Uzņemot grupas vai ģimenes, kompleksajā piedāvājumā iekļauta ne tikai naktsmītne, bet arī radošās darbnīcas, nelieli pasākumi, pilns galda klājums, dekorēšana. Projekts deva iespēju attīstīties ātrāk,” saka viesu nama saimniece Aija Pušilova.

Dzīvais muzejs

Projektā *Interaktīva viduslaiku muzeja izveide Kuldīgā* tapis muzejs par pilsētas un Kurzemes vēsturi viduslaikos un jaunākajos laikos, īpaši Kurzemes hercogistes laikā.

Muzeja vadmotīvs ir *Kuldīgas viduslaiku stāsts* – tas ir desmit telpu komplekss, astoņās mājo stāsti – redzami, dzirdami, taustāmi un sasmaržojami atklāti notikumi par pilsētu, tās redzamo un neredzamo vēsturi, devītajā – veikaliņš ar kafiju, desmitajā – satikšanās vieta, vestibils.

Jauns jumts un fasāde

Kuldīgas Sv. Anas draudzes namam nomainīts jumts un atjaunota fasāde.

Projekta mērķis – atjaunot fasādi, pielāgot vidi cilvēkiem ar invaliditāti, senioriem un ģimenēm ar maziem bērniem. Ēkas

pakkoku spraugas aizdarītas ar blīvējumu, iekļāta vēja barjera un uz latojuma veidots apšuvums, kas ir impregnēts un krāsots. Logi un durvis salaboti, pārkrāsoti, iestrādātas blīvģumijas, lai uzlabotu siltumnoturību. Pamati pastiprināti, apmesti un nokrāsoti. Abās ieejas pusēs pie lieveņa demontētas betona plāksnes, paaugstināts grunts līmenis ar noteci uz lietusūdens kanalizāciju. Lievenis un kāpnes pie ieejas atjaunotas. Ierīkots panduss.

Tautastērps un gājēju celiņš

Vārmē iegādāti tautastērpi un ierīkots gājēju celiņš.

Projektā *Katram savu tautastērpu Latvijas simtgadei!* iegādāti tautastērpi pamatskolas deju kolektīvam *Dimdariņi* ikviena vecuma dejotājiem un lina tērpi abiem korjiem. Plānots pirkt arī mobilo gludināšanas sistēmu un skapi tērpu uzglabāšanai. Savukārt pagastā atjaunots gājēju celiņš no autoceļa gar Vārmes pamatskolu līdz sporta hallei.

Stelles ar vienu pedāli

SIA Audēju darbnīca auž un šuj tautastērpus korjiem, deju kolektīviem, folkloras kopām un citiem, un, lai pilnveidotos, projektā iegādātas Somijas ražotāja *Toika OY* stelles *Liisa* un *Eeva*, kā arī dators ar programnodrošinājumu.

„Bija vērts šo projektu īstenot. Mēs jaunāki nekļūstam, un ar tām aust ir vieglāk,” saka uzņēmuma īpašnieki Ināra un Ziedonis Āboliņi. „Projektā nopirktajām stellēm apakšā nav daudzo pamiņu – ir tikai viens pedālis. Dators paceļ konkrēto nīškārtu, bet pārējais ir tāpat kā parastajām stellēm: jāuzmet, jāievelk.”

Darīt var daudz, bet nav obligāti

“Latvijas likumdošana tieši vides jomā ir ļoti interesanta, un pašvaldības ir noliktas duālā situācijā,” atzīst Cēsu novada pašvaldības Attīstības un būvniecības pārvaldes projektu vadītāja Inta Ādamsone, kuras amata nosaukumā savulaik bijis minēts arī “vides speciāliste”.

30 gadu plāns

“Likums par pašvaldībām dabas aizsardzībā patiesībā neliek darīt neko. Tā nav noteikta par pašvaldības autonomu funkciju, tāpēc, izvēloties speciālistus, pašvaldībā nav obligāts speciālists vides aizsardzības jautājumos. Savukārt “Likumā par vides aizsardzību” gan pašvaldībām ir noteikts ļoti daudz. Piedevām vēl daudzi Ministru kabineta noteikumi nosaka, kas pašvaldībām jā dara,” stāsta I. Ādamsone.

Ir pašvaldības, kurās štatū sarakstā ir vides speciālisti, piemēram, Jelgavā, Saldū, Ventspilī, bet Liepājas domē ir pat vesela Vides nodaļa. Valmieras pilsētā ir sabiedrisko attiecību speciāliste vides komunikācijā, kas informē

sabiedrību, jo pašvaldībai arī šajā jautājumā jāstrādā ar iedzīvotājiem.

Tāpat viss atkarīgs no katras pašvaldības vēlmēm, jo darāmā ir daudz, bet likums to nenosaka par obligātu. Taču zinot, ka zaļā politikā gūst arvien lielāku ievērību, ka Eiropa līdz 2050. gadam vēlas kļūt par pirmo oglekļa emisiju ziņā neitrālo kontinentu, ir skaidrs, ka arī pašvaldībās šie jautājumi ieņems arvien nozīmīgāku vietu.

I. Ādamsone stāsta, ka arī investīciju piesaistes iespējas vides projektiem ir plašas: “Vides aizsardzības fonds ar katru gadu palielina finansējumu, lai varētu attīstīt dabas aizsardzības projektus, veicināt dabas daudzveidības saglabāšanu, sniegt informāciju par dabas aizsardzību, dabas pieejamību, resursu taupīšanu. Ir tikai jāgrib to darīt un jāpiesakās šiem projektiem.”

No Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) ir iespējams piesaistīt finansējumu. Tā Cēsis, sadarbojoties ar kaimiņiem, Pārgaujas novadu, ierīkoja dabas takas, objektu, kas atrodas uz novadu robežas. “Arī te bija izvēle,

pašvaldības varēja darīt, varēja arī nedarīt. Tā bija mūsu iniciatīva, un tika izveidotas dabas takas. Projekta galvenais mērķis bija antropogēnās slodzes samazināšana, proti, lai cilvēki iet pa takām, nevis tur, kur nevajadzētu iet,” neslēpj pašvaldības pārstāve.

Jāparedz nauda

Jāpiebilst, ka vides projektu realizēšana atkarīga ne tikai no pašvaldības vēlmes un tā, ir vai nav atbilstošs speciālists, bet arī no finansiālajām iespējām, jo gandrīz katrs projekts, kam piesaistīta fondu nauda, prasa līdzfinansējumu.

I. Ādamsone norāda, ka vēl viens instruments, kā rūpēties par vidi, ir teritorijas plānojums. Tajā var iekļaut teritorijas ar īpašiem nosacījumiem, arī dabas aizsargājamās teritorijas, un paredzēt, kas jādara šajās īpašajās teritorijās, lai tās saglabātu. Tad ikvienam, kura īpašumā šī dabas aizsargājamā teritorija atrodas, ir pienākums rūpēties par to, neatkarīgi, vai tā ir pašvaldība, privātpersona vai juridiska persona, visiem ir pienākums gādāt, lai dabas daudzveidība konkrētajā teritorijā

tiktu saglabāta.

Taču ar vides un dabas saglabāšanas tematiku ir saistīti arī daudzi citi projekti, ko īsteno pašvaldības, ne tikai tie, kuros konkrēti norādītas šīs tēmas, robežu novilkt ir praktiski neiespējami. Piemēram, daudzās pašvaldībās īstenotie ūdenssaimniecības projekti arī saistīti ar vides tēmu, it īpaši, ja tiek rekonstruētas attīrīšanas iekārtas. Arī energoefektivitātes projekti, īpaši jau ēku siltināšana, visticamāk mērā saistīti ar vides saglabāšanu, jo mazina CO² izmešus.

Stāstot par Cēsis realizētajiem vides projektiem, I. Ādamsone izceļ pērn noslēgto “LIFE Viva Grass”, kas ilga piecus gadus: “Tas bija izteikts dabas projekts. Šobrīd Latvijā ir ļoti maz dabisko zālāju, tāpēc neizmantotas vai degradētas lauku teritorijas varētu atjaunot un tajās ierīkot zālājus. Projekta gaitā Cēsu novadā atjaunojam piecas teritorijas Vaives pagastā.”

Būt par saikni

“Vēl šajā projektā tika radīts plānošanas rīks, kurā pēc seniem augšņu izpētes kartējumiem, kas tika digitalizēti, var uzzināt, kāda

lauksaimnieciskā darbība teritorijā ieteicama. Šīs kartes rāda, ka, piemēram, Vidzemē un arī Cēsu pusē augsnes vairāk piemērotas lopkopībai, ganībām. Piemēram, cilvēks iegādājies zemi Vaives pagastā, plāno stādīt un audzēt krūmmellenes, bet, iepazīstot kartējumu, saprot, ka tas nav ekonomiski izdevīgi, un varbūt vērts pievērsties citai nozarei, teiksim, aitu vai liellopu audzēšanai. Vēl bijuši daži mazi projekti pilsētas teritorijā, kur esam atjaunojuši dabiskās plavas,” skaidro I. Ādamsone.

Vides jautājumos svarīgi iesaistīt arī sabiedrību, un viena no šādām iniciatīvām bija tā sauktais Gaujas projekts, kurš tika īstenots ar Vides aizsardzības fonda finansējumu un kurā iedzīvotāji varēja iepazīties ar pašvaldības redzējumu uz šo teritoriju, izteikt savus viedokļus.

Vides projektos iesaistās arī Dabas aizsardzības pārvalde, un I. Ādamsone norāda, ka tieši pašvaldībai vajadzētu būt saiknei starp Dabas aizsardzības pārvaldi un privātpašnieku, lai varētu nonākt pie kopsaucēja, kas apmierina visas puses.

PAŠVALDĪBU PAVEIKTAIS AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJĀS

Nodrošināta labāka dabas vērtību aizsardzība

Samazināta tūristu negatīvā ietekme

Dabas objekti iedzīvotājiem padarīti pieejamāki

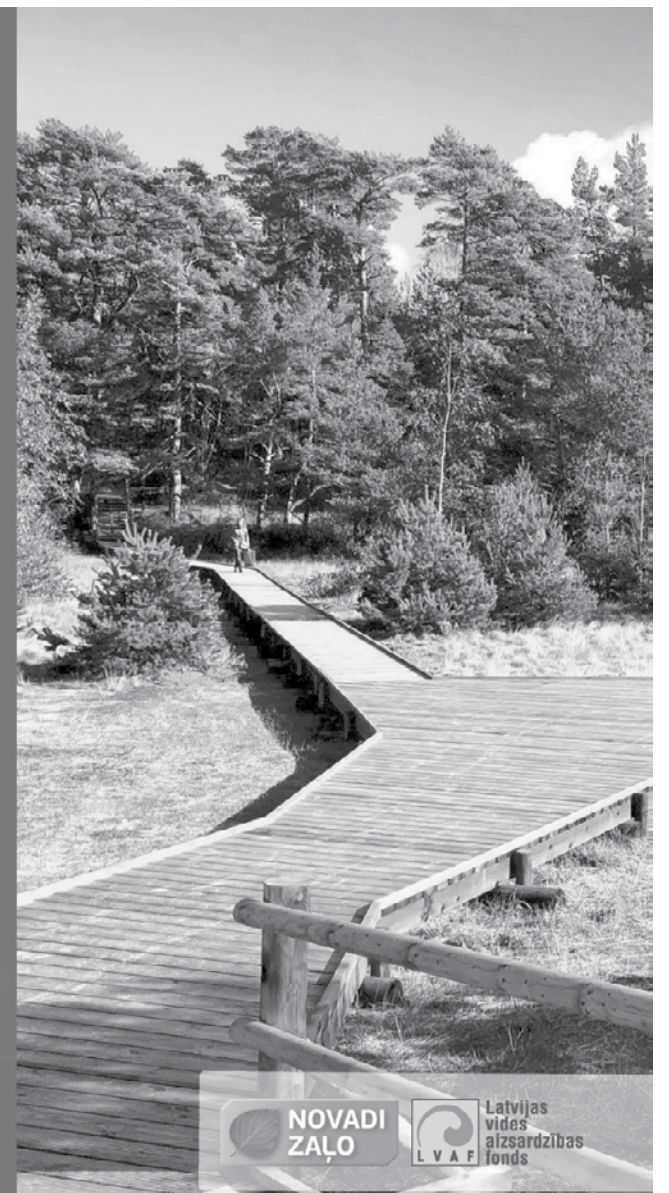
Iekārtoti jauni atpūtas objekti

Uzlabota videi draudzīga tūrisma infrastruktūra

Izvietoti izglītojoši un informatīvi stendi

Jābūt saimnieka attieksmei

Dabas aizsardzības jautājumi gadu no gada pasaulē kļūst arvien aktuālāki. Ar tiem saistīto politiku Latvijā īsteno Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) ar savām padotības iestādēm – Valsts vides dienestu (VVD), Dabas aizsardzības pārvaldi (DAP), Vides pārraudzības valsts biroju (VPVB) un citām, bet par pašvaldību lomu dabas aizsardzībā runājāmie ar Latvijas Pašvaldību savienības padomnieci vides aizsardzības jautājumos SANDRU BĒRZIŅU.

– Kur dabas aizsardzības sistēmā ir pašvaldību vieta?

– Zinot Eiropas Savienības (ES) kursu uz zaļo politiku un jauno bioloģiskās daudzveidības stratēģiju, dažādu dabas aizsardzības jautājumu risināšana arvien vairāk būs aktuāla arī pašvaldībām. Ir grūti nodalīt ikdienā nepieciešamo no tā, kas definēts normatīvajos aktos. Valsts pārziņā ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT), par to atbildīga DAP. Taču jebkura teritorija atrodas kādā pašvaldībā. Tas, ko dara pašvaldības dabas aizsardzībā šajā teritorijā, ir brīvprātīgas iniciatīvas, nevis autonomie pienākumi. Pašvaldībām ir svarīgi nodrošināt šo teritoriju pieejamību cilvēkiem. Protams, ja vien pašvaldība nav zemes īpašniece, kurai par to jā rūpējas un jāatbild.

Kaut gan valstī kopumā ĪADT platību īpatsvars nav augsts, atsevišķās administratīvās teritorijās tās aizņem ievērojamas platības, piemēram, Veclaicenes, Kaplavas, Medumu, Līgatnes un Lapmežciema pagastā un Sabiles pilsētā – 100% no šo teritoriju platības, Kandavas pilsētā un Kolkas pagastā – 95%, Kaunatas pagastā – 93%. Savukārt 113 administratīvi teritoriālajās vienībās “Natura 2000” teritoriju vai nu nav, vai to platība ir mazāka par vienu procentu. Bija ERAF projekts “Antropogēnās slodzes mazinošas

infrastruktūras izbūve un rekonstrukcija “Natura 2000” teritorijās” ar pieejamo kopējo attiecināmo finansējumu – četri miljoni eiro. Projektus apstiprināja 12 pašvaldībām – Jelgavas, Liepājas, Rīgas, Ventspils, Carnikavas, Vaiņodes, Cēsu, Alūksnes, Daugavpils, Kuldīgas, Krustpils un Ropažu. Ne visām, kurām bija sagatavoti projekti, pietika finansējuma. Tas arī liecina, ka pašvaldības ir ieinteresētas cilvēkiem radīt iespēju apmeklēt ĪADT un vienlaikus domā par to, lai tās tiktu saudzētas. Kovīda laikā redzam, ka cilvēki dodas dabā, apmeklē labiekārtotas vietas. Apmeklētāju ir ļoti daudz, un tas nozīmē, ka šādu vietu arvien ir par maz. Taču ir jautājums – vai vienmēr jāapmeklē tieši labiekārtotas vietas.

– Vai pašvaldības dabas aizsardzības problēmu risināšanu, pieejamības nodrošināšanu, infrastruktūras sakārtošanu veic mērķtiecīgi vai no projekta uz projektu?

– Tā ir ne tikai pašvaldībās, arī valstī daudz kas notiek no projekta uz projektu. Valstī kopumā būtu vajadzīga tūrisma infrastruktūras izveides stratēģija. Tad kopīga mērķa sasniegšanā iesaistītos gan pašvaldības, gan privāto zemju un objektu īpašnieki. Patlaban katrs takas veido tur, kur uzskata par vajadzīgu. Jautājums, vai tās savienojas kādos lielākos maršrutos, kur apkārt ir citi tūrisma objekti – naktsmītnes, ēdināšanas iespējas. Tas būtībā ir reģionāls jautājums.

– Ir aktīvi cilvēki, biedrības, kas īsteno projektus, un pašvaldība tos līdzfinansē. Kad darbi pabeigti, uzturēšana paliek pašvaldības ziņā, jo tā ir saimnieks savā teritorijā.

– Pašvaldības gana daudz domā un dara dabas aizsardzībā. Tūrisma infrastruktūras sakārtošana nav tas lielākais ieguldījums. Pašvaldības kopj arī biotopus teritorijās, kas ir DAP pārziņā. Tā, piemēram, pašvaldība pļauj niedres Liepājas ezerā, apsaimnieko Ārai-

šu ezeru. Tas ir tiešs ieguldījums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Ezeri, jūras piekraste, visi iekšējie ūdeņi, kas atrodas dabas liegumos un nacionālajos parkos, ir nevis pašvaldību, bet DAP pārvaldībā. DAP tiešais uzdevums ir dabas aizsardzība. Cilvēki vērsas pašvaldībā, jo vēlas, lai ierīko, piemēram, peldvietu vai izejamo taku līdz kādam avotam. Pašvaldību savienība jau gadiem ministrijā par to runā, un cerams, ka vēl šogad tiks izveidota darba grupa, kurā spriedīs, kas ir atbildīgs par ĪADT un ko nozīmē pašvaldība. Tagad pašvaldība ir vienai institūcijai, bet labiekārtošanu, atkritumu savākšanu veic cita.

– Valsts var pateikt, ka nav naudas, bet pašvaldībai iedzīvotāju vajadzības, ierosinājumi ir svarīgi.

– Jā, var jau pateikt, ka tas nav pašvaldības kompetencē. Bet, ja iedzīvotājiem tas ir svarīgi, tāda atruna nederēs. Vēl ir jautājums, piemēram, par mazajām upēm. Ministrija ir pasūtījusi pētījumu, un tiks vērtēts, kurš par tām atbildīgs, kāda varētu būt tālākā rīcība. Patlaban grūti pateikt, kurš par tām ir atbildīgs, jo lielākā daļa mazo upju ir privātas, lai cik pārsteidzoši tas arī būtu. Tad ir jautājums – kāda ir privātā īpašnieka atbildība, kāda valsts. Mazo upju kopšana arī notiek no projekta uz projektu, talkās, ko ierosina pašvaldības vai entuziasti. Kur ir entuziasti, tur kaut kas notiek.

– Sabiedrība prasa konkrētu rīcību, bet ne vienmēr viss tiek izskaidrots. Skaidrības nav pat par nepieciešamajiem dabas aizsardzības plāniem.

– Tomēr arvien biežāk DAP un pašvaldības, tos saskaņojot, rod kompromisu. Nav runa par to, ka sargājam unikālas vērtības, bet vairumā gadījumu sargāšana nav savienota ar saprātīgu saimniekošanu. Ja tā būtu, iegūtu gan dabas aizsardzība, gan iedzīvotāji, kuri tur dzīvo.

– Bieži vien aizliegumi ir pār-

“Viens ir objektu izveidot, un parasti to paveic par projekta līdzekļiem, bet uzturēšana, remontdarbi, arī atkritumu vākšana ir pašvaldību ziņā. Ja kaut kas ne tā, atbildību prasa no pašvaldības,” vienu no problēmām ieskicē Sandra Bērziņa.

prasti. Dažkārt arī pašvaldībām tas ir izdevīgi, jo var aizbildināties, ka šajā teritorijā jau neko darīt nedrīkst.

– Tas ir mīts, ka neko nedrīkst darīt. Kad jautā, ko tieši nedrīkst darīt, tad izrādās, ka tādu aizliegumu nav, tikai jāievēro, kad un ko darīt. Mikroliegumos noteikumi ir strikti, un, ja cilvēks nevar iegūt malku savā mežā, tas nav pareizi. Un te ir arī runa par saprātīgām kompensācijām. Jābūt skaidriem noteikumiem un finansējumam.

– Jaunajos novados droši vien

ne tikai iepriekš plānotās ieceres neizdosies realizēt, bet no daudz kā būs arī jāatsakās.

– No šīs situācijas neviens nav pasargāts. Tiek solīts – lielāki novadi, vairāk naudas, bet tā ne no kurienes neradīsies. Grūti spriest, kā būs. Prioritātes var mainīties. Lielākā mērogā mazais var kļūt ne-nozīmīgs. Vides aizsardzībā novados ir izdarīts ļoti daudz. Protams, ikviena objekta, vietas uzturēšana prasa līdzekļus. Katrs ir savas vietas saimnieks, arī pašvaldība savā teritorijā – lielā vai mazā.

EKSPERTE

Sadarbība paver iespējas

Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietniece dabas aizsardzības jomā GUNTA GABRĀNE

– Pašvaldību un Dabas aizsardzības pārvaldes sadarbība ir mērķtiecīga. Par kopīgiem darbiem, izskatot iespējas un aktualitāti, vienojamies. Pašvaldībām, plānojot savas teritorijas attīstību, jāņem vērā likumā noteiktie plānošanas principi, tajā skaitā integrēta pieeja – ekonomisko, kultūras, sociālo un vides aspektu saskaņošana. Līdz ar

to teritorijas attīstības plānošanai vienlaikus būtu jāveicina arī dabas aizsardzība pašvaldības teritorijā. Piemēram, likumā “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” noteikts, ka zemes īpašnieka un lietotāja pienākums ir nodrošināt aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanas noteikumu ievērošanu.

Vissarežģītāk ir atrast finansējumu, jo vajadzību gan teritorijas sakopšanā, gan tūrisma pakalpojumu piedāvājumā ir krietni vairāk nekā šim mērķim pieejamais finansējums. Arī pēdējos gados ir daudz labu, uz attīstību vērstu sadarbības piemēru. Sadarbībā

ar Liepājas domi dabas lieguma “Liepājas ezers” Zirgu sala kļuvusi par iecienītu atpūtas un vides izziņas vietu. Sākotnēji DAP Koheziijas projektā izveidoja divus putnu vērošanas torņus Liepājas ezerā un automašīnu stāvlaukumu Zirgu salā, no kura ar kājām turpināt ceļu uz kilometru attālo putnu vērošanas torni. Projekts tika realizēts uz DAP valdījumā esošās zemes, bet stāvlaukums ierīkots uz pašvaldības zemes. Tika arī noslēgts sadarbības līgums, ka pašvaldība nodrošina atkritumu savākšanu un niedru applaušanu, bet DAP veic objektu uzturēšanu, remontu.

Lielisks sadarbības piemērs ir skatu tornis un labiekārtojuma elementi Jelgavā, Pilssalā, kur dabas liegumā “Lielupes palienes pļavas” var vērot savvaļas

zirgus, putnus, divas upes un pilsētas panorāmu. Ar DAP tika noslēgts līgums par skatu torņa un labiekārtojuma izveidi uz valsts zemes. Tāpat ciešā DAP un Jūrmalas pilsētas sadarbībā notiek Ķemeru revitalizācijas projekti. Ķemeros, kas ietilpst Ķemeru Nacionālā parka teritorijā, jau rekonstruēts ūdenstornis, kur turpmāk atradīsies tūrisma informācijas punkts, kā arī pie ūdenstornja atjaunoti celiņi un stāvlaukumi. Notiek Ķemeru Vecā parka rekonstrukcija. Noteikti arī jāmin, ka sadarbībā ar Carnikavas novada pašvaldību uzlabota tūrisma infrastruktūra dabas parkā “Piejūra” – ir izveidota promenāde uz jūru 1800 metru garumā, uzstādīti pludmales labiekārtojuma elementi, kā arī ierīkoti auto stāvlaukumi organizētai

apmeklētāju plūsmas virzībai dabas parkā.

Rīgā, Mangaļsalā, dabas parka “Piejūra” teritorijā ir labiekārtota pludmales zona, kā arī izveidotas jaunas pastaigu takas un autostāvvietas. Aizvien vairāk palielinās sabiedrības vēlme būt dabā. Ieceru un darāmā gan pašvaldībām, gan DAP ir daudz. Savstarpēji sadarbojoties, saudzējot un saglabājot aizsargājamas vietas, var paveikt krietni vairāk, lai tās būtu pieejamas cilvēkiem.

Materiāls tapis ar Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

205. kāрта

Nacionālais parks, kas dibināts 1909. gadā, ir vecākais šajā kontinentā un atrodas blakus diviem citiem. Šim parkam forma ir gandrīz apaļa, un vidējais diametrs ir ap 50 km. Ievērojamākās iezīmes ir sešas no šīs valsts 13 virsotnēm, kas pārsniedz 2000 m un atrodas parka robežās. Tajā ir aptuveni 200 virsotņu virs 1800 m, no kurām 82 ir nosaukumi, un ap 100 ledāju. Šī ir populāra pārgājiena un alpīnisma zona.

Atbildi gaidām līdz 3. decembra 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

204. kārtas atbilde: Nāves ieleja, Austrumkalifornija, ASV.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Inese Midrijāne, Ausma Kreidere, Vineta Kondraņicka, Indra Grandava, Daina Gerente, Rasma Stepe, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

48. jautājums

Kas Alsungā šajā vietā tika uzbūvēts 1967. gadā?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 3. decembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

47. jautājuma atbilde: latviešu strēlnieku pieminekļa pamatakmens iesvētīšanas pasākums Kuldīgas pilsētas slimnīcas dārzā.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Grandava, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

Konkursu atbalsta

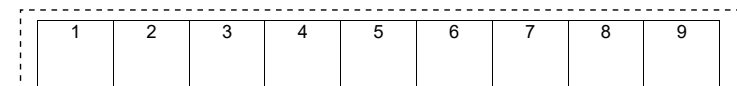
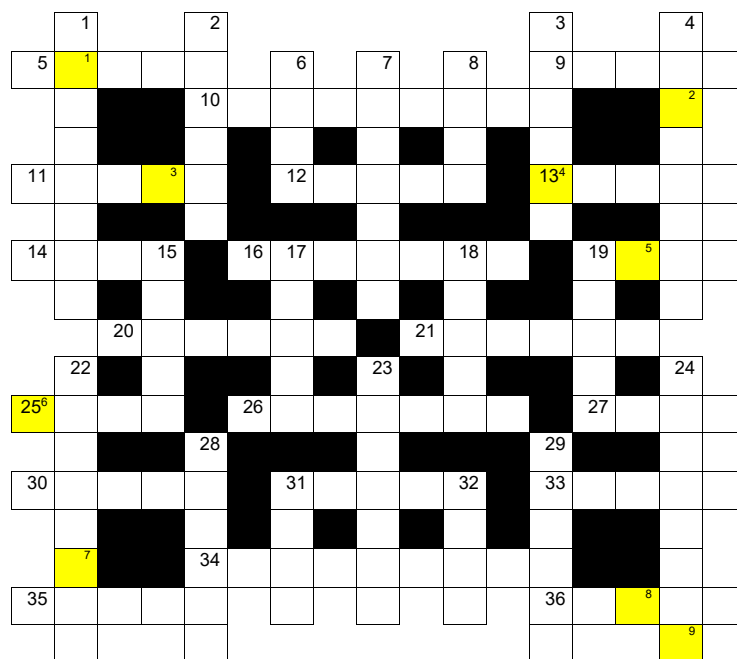

Atrodi piecas neatbilstības! Ēka Kuldīgā, Liepājas ielā 60.

Atbildes līdz 3. decembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsone.

Risinājumu gaidām līdz 3. decembrim.

Horizontāli. 5. Apvienība, savienība. 9. Debess dievs sengrieķu mitoloģijā. 10. Rupji veidots, stipri vienkāršots. 11. Sena ķīniešu dziedniecības metode cilvēka garīgai un fiziskai pilnveidošanai. 13. Somu pirts. 13. Stingrs audums ar sīkām rievām. 14. Ungāru virtuves ēdiens, ko gatavo no paprikas, tomātiem un sīpoliem. 16. Vērmeļu degvīns. 19. Peldoša zīme, kas novietota atklātā jūrā. 20. Visaugstākā reģistra stīgu locīnstrumenta ar četrām stīgām. 21. Liela telts ceļojošā cirka izrādēm. 25. Savērnieku grupas mēģinājums izdarīt valsts apvērsumu. 26. Dabas parādība – zibens ar pārkonu, lietu, arī stiprām vēja brāzmām. 27. Sievietes vārds janvārī. 30. Mežloki. 31. Smalkjūtība, mēra izjūta. 33. Ļoti kalsns, vājš. 34. Kultūras un sabiedriskās domas uzplaukuma periods Rietumeiropā (14.–16. gs.). 35. Laikraksts. 36. Skaitlis, kas ir robeža starp pozitīvajiem un negatīvajiem skaitļiem.

Vertikāli. 1. Iegarenas malts gaļas kotletes. 2. Roku darbarīks nezaļu iznīcināšanai. 3. Pie griestiem piekarama apgaismošanas ierīce. 4. Kādas valsts teritorijas okupēšana un vardarbīga pievienošana citai valstij. 6. Latviešu kamaniņu braucējs, startē divnieku sacensībās kopā ar savu brāli (1985). 7. Zivju mēneklis, ko lieto spinningšanā. 8. Slavenība, zvaigzne. 15. Augstākais dievs skandināvu mitoloģijā. 17. Plašs, greznas sabiedriska sarīkojums ar dejām. 18. Bišu saimē – tēviņš, kura funkcija ir apaugļot bišu māti. 19. Angļu supergrupa no Liverpoolas, sāka koncertēt 1962. gadā. 22. Krievijas estrādes slavenība (1949). 23. Pamatkonstrukcija, konstruktīvais skelets. 24. Cemme – saliekts metāla stienītis (atslēgas piekāršanai). 28. Nelieli balzamikozu dzimtas dzeloņaini koki (Āfrikā), no kuriem iegūst aromātiskus sveķus. 29. Ciets ieza gabals. 31. Latviešu dziedātāja (1989). 32. Otra garākā upe Francijas teritorijā.

Pareizā atbilde: GUBERNATORS.

Atbildes

Horizontāli. 1. Gulags. 6. Dombra. 10. Birzs. 11. Aprīte. 13. Manitu. 14. Efektīgas. 15. Deps. 17. Bezē. 18. Eleja. 21. Stils. 23. Ateists. 25. Kendo. 26. Jumis. 27. Mainģis. 28. Ašķis. 29. Dzots. 30. Atestēt. 33. Aniss. 34. Tapas. 37. Pīts. 40. Sāre. 41. Krokodīli. 43. Rullis. 44. Ormaņi. 45. Frotē. 46. Skapis. 47. Ķirsis. **Vertikāli.** 1. Grands. 2. Lorupe. 3. Gēte. 4. Disks. 5. Uzmit. 7. Olas. 8. Bailes. 9. Anulēt. 12. Efeja. 13. Martis. 16. Slēdziens. 17. Blaugznas. 19. Atlants. 20. Fitness. 21. Stagnēt. 22. Geiša. 24. Biete. 30. Astrs. 31. Tablo. 32. Upuris. 33. Atelpa. 35. Sātans. 36. Fetišs. 38. Okers. 39. Aditi. 41. Kiči. 42. Irši.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans, Alma Bredovska.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Atbildes līdz 3. decembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Vērsis peld jūrā, rāgi vien laukā.

Atbilde: pupa.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Indra Grandava, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Gunta Folkmane, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans, Alma Bredovska.

PĀRDOD

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un no-tekstistēmas no ražotāja. Cena – no 5,50 EUR/m². Tāl. 20211377.

KARTUPEĻUS pārtikai un lopbarībai. Tāl. 28807400.

Boileru **GAĻU**. Tāl. 29254530.

Baltas un brūnas **DĒJĒJVISTAS** (11 mēn. vecas). Pērkot 10 gab. un vairāk, piegāde bez maksas. Tāl. 24976880.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kuri-nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena – 130 eiro. Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 128,80 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tāl. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Sausu **MALKU**. Tāl. 29254530.

DECEMBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 3. decembra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik kursu pieejams starptautiskajā attālinātājā izglītības platformā Coursera?

Atbilde. Skrundas tūrisma un uzņēmējdarbības attīstības centrs pirmo reizi rīkoja fotokonkursu *Rudens pieskāriens Skrundas novadā*. **Pareizi atbildējuši:** Ingars Neimanis, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Rasma Stepe, Ojārs Silkans, Ausma Kreidere, Indra Grandava, Aija Usne, Gunta Grundmane, Velta Višņevska.

Otrdienās veikalā **HUULE**

Liepājas ielā 18 (ieeja no sāna)

senioriem **10%**
ATLAIDE

VISAI SVERAMAJAI PRODUKCIJAI.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsnu atlikumus, šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.

25 622 293 (Āris)

PĒRK

Pērk meža, lauksaimniecības **ZEMI** (arī aizaugušu ar krūmiem, izstrādātu, mitru, ar mājām u.c.). Var piedāvāt arī zemes nomu. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tāl. 28963556.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

Zis SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

PUPIŅAS, žāvētus ābolus, ķiplokus. Tāl. 29765478.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda kursiem, sākums 9. decembrī. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

AUTO SIGNALIZĀCIJU ierīkošana. Tāl. 29242556, merano.lv.

JUMTA REMONTS un maiņa, telpu kosmētiskais remonts, santehnikas un elektrības pakalpojumi. Tāl. 28749982.

Ēku siltināšana ar **BERAMO VATI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tāl. 25624247.

Tira **AKAS**. Tāl. 26018109.

PIEMINOT

*Palaid atmiņu kumeļus brīvē, lai ganās!
Pašam netik ik vakarus pieguļā jāt uz tālajām jaunības plāvām.
Nu tiem vējš krēpēs un brīvība kājās.
Nepārnāks? Pārnāks! Katrs zirgs ceļu zina uz mājām.*
/G.Spulenieks./

Mūžībā devies SKOLOTĀJS savā darbā, aicinājumā, dzīvesziņā – **GUNARDS SPULENIEKS** (05.11.1932. – 26.11.2020.).

Gunards Spulenieks pedagoģiskajam darbam veltījis vairāk nekā 45 gadus, lielāko daļu no tiem Kuldīgas Centra vidusskolā. Kopā ar sievu Silviju, kura jau aizsaulē, mācījuši sākumskolas klašu bērnus. Gan skolēnus, gan kolēģus katru rītu sagaidīja ar vārdiem: „Labu rītu – saka saule, labu rītu – šalko vējš.” Skolēnu un kolēģu atmiņās – iemīļots, prasīgs, ar bijušajiem audzēkņiem saikni saglabājis daudzus gadus pēc skolas beigšanas. Skolotājs uzturēja kontaktus ar bijušajiem kolēģiem, interesējās par skolas dzīvi, bijušo audzēkņu un kolēģu sasniegumiem. Kad

*Ar smaidu uz kapsētu ej,
Bez asarām sūrām, bez vaida.
Nav labi, ja asaras lej
Pār zemi, kas Tevi gaida.
Ar mirušiem runā ar smaidu,
Kas vēsajās velēnās dus,
Jo katru reizi tie gaida,
Kas jauns Tev pasakāms būs.
Bet bieži neej uz kapiem,
Kaut mīļi ļaudis tur mīt,
Tik aizej ar nodomiem labiem,
Ko vari tiem pasacīt.
Un iestādi koku uz kapiem,
Lai zaļo, lai saplaukst, lai kalst,
Lai vēji iznēsā lapas,
Kad zeme rudenī kalst.*
/G.Spulenieks./

Naktī uz 26. novembri mūža miegā aizmiga vectētiņš, vecvectēvs un skolotājs daudziem kuldīdniekiem vairākās paaudzēs **GUNARDS SPULENIEKS** (05.11.1932. – 26.11.2020.).

Gunards dzimis Vallē jaunsaimnieku Ketijas un Andreja Spulenieku ģimenē *Kalnaspuleniekos*. Mamma esot bijusi liela skandināvu literatūras cienītāja, tādēļ abiem ar brāli Osvaldu tikuši interesanti vārdi. Savus vecākus un dzimto malu Gunards aprakstījis daudzos dzejoļos, kas sakrājušies vairākās smalkā, kaligrāfiskā rokrastā pierakstītās kladītēs. Mamma Gunardam bijusi sevišķi mīļa. Par viņu daudz stāstīts mazmeitai Katrīnai un mazdēlam Jurgim, arī par viņas ieaudzināto dzīvesziņu – tev nebūs otram sliktu darīt, parādā palikt.

No Valles Gunards devās uz Jelgavas pedagoģisko skolu, kur satika savu dzīvesbiedri Silviju. 1957. gada 31. augustā viņi mīja gredzenus, bet 1. septembrī sākās Gunarda darba gaitas Kuldīgas septiņgadīgajā skolā. Lauībā dzima dēls Zintis. Skolotāja darbā Gunards nostrādāja līdz pat pensijai, tajā aizejot, vairāk laika atlika kopt sev mīļos dārzus, rakstīt dzeju, fiziski un morāli atbalstīt sievu, kurai pēdējos dzīves gados slimība neļāva celties no ratiņkrēsla.

Mazbērniem vecaistēvs daudz stāstījis par kopā ar kolēģiem piedzīvoto. Svētkos vēl nesen Spulenieku mājās pulcējās bariņš darbabiedru, viņu ģimenes locekļi.

Arī šoruden vectētiņš ļoti gribēja uz savu 88. dzimšanas dienu saaicināt draugus. Tas bija pēc tam, kad pats novāca tomātus siltumnīcā un noraka kartupeļus, kad uzraka dārzīņu nākamā gada rāžai... Nesanāca. Kaut gan pēdējās nedēļas nebija vieglas, Gunards līdz pēdējai dienai saglabāja savu labestību un interesi par apkārtniekiem. Tagad viņš devies pie saviem mīļajiem: mamma, sievas un dēla. Zemes klēpī Gunardu Spulenieku guldīs 4. decembrī 14.30 Kalna kapos. Aicinām atvadīties no viņa savās domās, nevis klātienē.

Piederīgjie

LĪDZJŪTĪBAS

*Ļoti pietrūkst tavu vārdu,
Pietrūkst tevis – roku dot.
It nekad neviens vairs tādu
Nespēs tevi atkārtot.*

/L.Brīdaka./

Jūtam līdzī piederīgajiem, **GUNARDU SPULENIEKU** zaudējot.

Tuvākie draugi

*Tuvs cilvēks neaiziet.
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Birutiņai, vīru **ALFREDU SPULČĪTI** zaudējot.

Rasma ar ģimeni

Izsakām līdzjūtību Birutai un tuviniekiem, no **ALFREDA SPULČĪŠA** atvadoties.

Gudiņi, Mūrniki, Aina Stebule, Marija Pūtele

*Mums zināms ir tāds neliels vārdiņš:
– Turies!*

*Ko saka tad, kad lieki citi vārdi,
Kad ceļā pēkšņi uznākusi tumsa,
Uz pagātni ir aizcirtušies vārti.*

/N.Dzirkale./

Birutiņ, jūtam tev līdzī, no **ALFREDA** atvadoties.

Agrita, Daina, Skaidrīte, Silvija, Inese, Dzidra

*Tuvs cilvēks neaiziet.
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību Zandai ar ģimeni, savu cilvēku zaudējot.

Kuldīgas novada pašvaldības pagastu kultūras darbinieki un kultūras nodaļa

*Viens otram tikai uz laiku.
Kā sniega pārslīņas matos,
Kā laipiņas pāri upēm.*

Mēs iedoti tikai uz laiku.

/M.Laukmane./

Skumjās esam ar Zandu, no tēta atvadoties.

Dzintra, Rita, Maija, Ārija, Visvaldis, Sandra, Aina, Oļa, Biruta, Arnolds

*Mīļo tēt, cik ļoti grūti
Tevi zemes klēpim dot,
Atvadoties sveikas sūtīt,
Dziedāt dziesmu pēdējo.*

/Z.Purvs./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zandai Spulģitei, tēti mūžībā pavadot.

Turlavas bērnu līnīdēju grupa

*Tuvs cilvēks neaiziet.
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

Mūsu dziļākā līdzjūtība ģimenei, no **DZINTRAS URŠUĻSKAS** atvadoties.

Kaimiņi Lapeglu ielā 6

*Klusums, tevis vairs nav,
Tikai atmiņas, kas aizkustina dvēseli,
Vārdi, kas nepateikti – skan.*

/A.Gļauda./

Skumju brīdī esam kopā ar skolotāju Ilonu Valkovsku, māmiņu mūžībā pavadot.

Tavi kolēģi Kuldīgas Centra vidusskolā

*Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.*

/O.Rikmanis./

Visdziļākā līdzjūtība Daces ģimenei, māmiņu zaudējot.

Andris un Solvita

Ē.Upenieka ģimenes ārsta prakses kolektīvs izsaka līdzjūtību ārsta palīdzei Vilmai Lukaševicai, no tēva atvadoties.

*Tukša paliek lauku sēta,
Klusa paliek istabiņa.
Apklusuši tēva soļi,
Nav vairs tēva padomiņa.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Vilmai, no tēva atvadoties.

Kolēģi Kuldīgas NMPD

*Ilgu mūžu nodzīvoju,
Daudz darbiņu padarīju,
Nu dusēšu viegli, saldi
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Skumju brīdī esam līdzās Gūtmaņu ģimenei, māti, vecmāmiņu, vecvecmāmiņu **BENITU** aizsaulē pavadot.

Kaimiņi un draugi Todayžu apkaimē

*Ja nākas kaut ko ļoti tuvu zaudēt,
Tad nākas gluži cilvēcīgi skumt.*

/O.Vācietis./

Izsakām līdzjūtību Ruslanam Voitko, no mamma atvadoties.

Kaimiņi Raidstacijā

*Klusums, tevis vairs nav,
Tikai atmiņas, kas aizkustina dvēseli,
Vārdi, kas nepateikti, – skan.*

/A.Gļauda./

Mūžībā devies mūsu mīļais **MODRIS VILERTS**

(14.09.1939. – 26.11.2020.).

Izvadīšana 3. decembrī 12.00

Meža kapos.

Tuvinieki

INTERESANTI

Miegs sirds veselībai

Amerikas Sirds veselības asociācijas žurnāls *Cirkulācija* publicējis pētījumu par miega ietekmi uz sirds veselību. Pieaugušajiem ar veselīgiem miega paradumiem sirds slimību risks samazinās par 42% salīdzinājumā ar tiem, kuriem ir neveselīgi miega ieradumi, neraugoties uz citiem riska faktoriem. Veselīgu miegu pētnieki raksturo kā spēju dabiski celties agri no rīta, gulēt septiņas astoņas stundas diennaktī bez būtiska pārtraukuma, kā arī izvairīties no atkārtota bezmiega, krākšanas vai miegainības dienas laikā. Pētījumā analizētas atbildes, ko no 2006. līdz 2010. gadam snieguši 408 tūkstoši cilvēku no 37 līdz 73 gadiem. 2019. gadā dati analizēti, ņemot vērā to, kuriem respondentiem attīstījušās sirds slimības (5221 cilvēkam). Pētnieki uzsver, ka saikne starp miega ieradumiem un sirds veselību ir spēcīga, tomēr norāda, ka savu miegu daļēnīki vērtējuši paši, kā arī nav izslēgti blakusfaktori, kas var ietekmēt sirds veselību. Tie blakusfaktori, kas ņemti vērā, ir diabēts, augsts asinsspiediens, zāļu lietošana un ģenētiskas variācijas.

SEN

Kuldīgas ziņas. Ģimenes dzīves skati

Kādam J. aizbēgusi sieva. Nevis kaut kur uz Ameriku, bet tepat, pie savas mātes. Svētdien, 8. decembrī, vakarā J. devies uz savas sievasmātes M. dzīvokli Jelgavas ielā meklēt savu aizbēgušo laulāto draudzeni. Sievasmāte J. stingri uzstājās, lai saka, kur atrodas viņa sieva. Kad M. tomēr liegusēs to darīt, J. paķēris pudeli, sācis sist, mīdīt ar kājām un vēl uzbrucis ar nazi. Dūšīgais vīrs tikai tad apmierinājies, kad sievasmāte palikusi uz grīdas guļam savās asinīs. Vēlāk tā ievietota pilsētas slimnīcā. Pirmdien, 9. decembrī, J. atkal ieradies M. dzīvoklī, kur sastapis savu sievu. Pēdējai tas tūlīt uzprasījis, lai dodot paskaidrojumu, kamdēļ tā rakstījusi vēstuli kādam S., kuru tā turot par savu mīļāko. Pēc tam J. uzbrucis sievai un sācis to nežēlīgā kārtā sist. Minis ar kājām, kodis ar zobiem un beidzot ar pirkstu grūdis labajā acī ar nolūku to izdurt. Par šo briesmu darbu J. apcietināts un tagad atrodas Kuldīgas cietumā. Lieta nodota izmeklēšanai tiesnesim.

Kurzemnieks 1918. gada 13. decembrī

Biedrība Darīsim paši! izsludina projektu pieteikumu konkursu

Biedrība *Darīsim paši!* izsludina atklāta konkursa projektu pieteikumu pieņemšanas 9. kārtu Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam 19.2. pasākuma *Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju* ietvaros apstiprinātās sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai.

Projektu konkursa 9. kārtā pieejamais finansējums ir 283 301,76 eiro.

Projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 01.01.2021. līdz 01.02.2021.

Projektu iesniegumu pieņemšana notiks šādā rīcībā:

1. MĒRKIS: VIETĒJĀS EKONOMIKAS STIPRINĀŠANA

1. RĪCĪBA: Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai

Pieejamais finansējums – 283 301,76 eiro; atbalsta intensitāte – līdz 70%, kopprojektam* – līdz 80%.

Attiecināmā summa vienam projektam – 50 000,00 eiro.

9. kārtā tiek atbalstīti projekti, kuros paredzēta pamatlīdzekļu iegāde.

Projekti, kuros plānota būvniecība, netiks atbalstīti.

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 590 *Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”* 5. punktā minētajam iespējamās šādas darbības:

5.1.1. Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšana, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana.

5.1.2. Lauksaimniecības produktu pārstrāde, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana.

5.1.3. Vietējās produkcijas realizēšanai paredzētas vides radīšana vai labiekārtošana, kā arī jaunu realizācijas veidu ieviešana un to atpazīstamības tēla veidošana.

Rīcības apraksts

Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšana, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana.

Lauksaimniecības produktu pārstrāde, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana.

Tādas vides radīšana vai labiekārtošana, kurā tiek realizēta vietējā produkcija, un jaunu realizācijas veidu ieviešana.

PROJEKTU ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

Projektu īstenošanas termiņš ir 1 gads no LAD lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Ar Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada sabiedrības virzītu vietējās attīstības (SVVA) stratēģiju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai iesniegtu projekta iesniegumu, var iepazīties: biedrības *Darīsim paši!*

mājaslapā <http://www.darisimpasi.lv/leader/vietejas-attistibas-strategija/>; Lauku atbalsta dienesta mājaslapā <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/leader/leader-pieejas-istenosana-2014-2020/>.

PROJEKTU IESNIEGUMU IESNIEGŠANA
Projekta iesniegumi jāiesniedz Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā <https://eps.lad.gov.lv/login>.

Kontaktinformācija:

Administratīvā vadītāja Ieva Birbele. Tālrunis: 29463295, Pilsētas laukums 4, 3. stāvs, Kuldīga. E-pasts: darisim.pasi@gmail.com. Mājaslapa: www.darisimpasi.lv.

* Kopprojekts – MK not. Nr. 590 (13.10.2015.) „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” 6.4. punkts.

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Biedrība Darīsim paši! izsludina projektu pieteikumu konkursu

Biedrība *Darīsim paši!* izsludina atklāta konkursa projektu pieteikumu pieņemšanas 10. kārtu Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam 19.2. pasākuma *Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju* ietvaros apstiprinātās sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai.

Projektu konkursa 10. kārtā pieejamais finansējums ir 13 583,18 eiro.

Projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 18.01.2021. līdz 18.02.2021.

Projektu iesniegumu pieņemšana notiks šādā rīcībā:

2. MĒRKIS: DZĪVES VIDES KVALITĀTES UZLABOŠANA UN SABIEDRISKO AKTIVITĀŠU DAŽĀDOŠANA, TOSTARP PERSONĀM AR INVALIDITĀTI, JAUNIEŠIEM, SENIORIEM UN ĢIMENĒM AR MAZIEM BĒRNIEM (kopējā 2. mērķa summa – 13 583,18 eiro)

2. RĪCĪBA: Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai un teritorijas sakārtošanai (sabiedriskā labuma projekti)

Pieejamais finansējums – 13 583,18 eiro; atbalsta intensitāte sabiedriskā labuma projektiem – līdz 90%.

Attiecināmā summa vienam projektam – 3000,00 eiro.

10. kārtā tiek atbalstīti projekti, kuros paredzētas apmācības vai izglītojoši pasākumi.

Projekti, kuros plānoti citi sabiedrisko aktivitāšu dažādošanas pasākumi un vietējās teritorijas sakārtošana, netiks atbalstīti.

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 590 *Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”* 5. punktā minētajam iespējamās šādas darbības:

5.2.2. Sabiedrisko aktivitāšu (tostarp apmācību un interešu klubu, sociālās aprūpes vietu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu) dažādošanai.

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 590 *Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”* 31. punktā minētajam attiecināmas šādas izmaksas:

31.5. mācību izmaksas, ja projektu īsteno biedrība vai nodibinājums un piedalās vismaz pieci dalībnieki.

Rīcības apraksts

Sabiedrisko aktivitāšu, tostarp apmācību un interešu klubu, sociālās aprūpes vietu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu, dažādošana.

PROJEKTU ĪSTENOŠANAS TERMIŅŠ

1. Ja tiek veikta būvniecība, teritorijas labiekārtošana – projekta īstenošanas termiņš ir 2 gadi no Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

2. Ja projektu īsteno aktivitātē *Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas* un projektā paredzēta attiecināmo izmaksu pozīcija *Ar projektu saistītā personāla atalgojuma un darbības nodrošināšana* izmaksas, kas pārsniedz 15% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas – 2 gadi no LAD lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

3. Pārējiem projektiem projektu īstenošanas termiņš ir 1 gads no LAD lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Ar Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada sabiedrības virzītu vietējās attīstības (SVVA) stratēģiju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai iesniegtu projekta iesniegumu, var iepazīties: biedrības *Darīsim paši!*

mājaslapā <http://www.darisimpasi.lv/leader/vietejas-attistibas-strategija/>; Lauku atbalsta dienesta mājaslapā <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/leader/leader-pieejas-istenosana-2014-2020/>.

PROJEKTU IESNIEGUMU IESNIEGŠANA

Projekta iesniegumu var iesniegt Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā <https://eps.lad.gov.lv/login>.

Kontaktinformācija:

Administratīvā vadītāja Ieva Birbele. Tālrunis: 29463295, Pilsētas laukums 4, 3. stāvs, Kuldīga. E-pasts: darisim.pasi@gmail.com. Mājaslapa: www.darisimpasi.lv.

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests